

การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด
ประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1

สารนิพนธ์
ของ
จารวี พักโพธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2554

การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด
ประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1

สารนิพนธ์
ของ
จารวี พักโพธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด
ประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2554

จารวี พักโพธิ์. (2554). การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์บุญยี่น จันทร์สว่าง.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน รวมทั้งเปรียบเทียบการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครู กลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 439 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test ค่า F-test และค่าสถิติสหสัมพันธ์ผลคูณของเพียร์สัน

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ครูมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายข้อมีการใช้ระดับมาก 3 ข้อ คือ มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป และให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ

2. เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนตามตัวแปรพบความแตกต่างดังนี้

2.1 ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กพิเศษ

2.2 ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และศิลปศึกษา

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน

3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามตัวแปรพบความแตกต่าง ดังนี้

4.1 ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่มีเจตคติสูงกว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็กพิเศษ

4.2 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีเจตคติสูงกว่าครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

4.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกและสัมพันธ์กันในระดับมาก

TEACHER USE OF LIBRARY TO SUPPORT TEACHING AND
TEACHER'S ATTITUDE TOWARD THEIR LIBRARY USAGE IN THE SECONDARY
SCHOOLS WITHIN THE OFFICE OF EDUCATION AREA OF BANGKOK REGION 1

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

MAY 2011

Jarawee Fukpo. (2011). **Teacher Use of Library to Support Teaching and Teachers's Attitude Toward their Library Usage in the Secondary Schools within the Office of Education Area of Bangkok Region 1.** Master's Project, M.A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Mrs. Boonyuen Chansawang

The purposes of this research were to study of the quantity of library use for supporting teaching by secondary school teachers, and compare their use by variables: school size, learning matter groups, and teaching experience. The sample comprised of 439 secondary schools teachers under the Office of Education Area of Bangkok Region 1, which selected by multistage sampling method. Then the data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The findings were as follows:

1. The teachers used the library to support their teaching at moderate level. When separated to each items, found that 3 items were at hige level which were assigned students to search information through internets, identified contextual issue to students for searching more information through general books in the library, and corporate with librarians to arrange activities and exhibition in many occasions.

2. The results of comparision quantity of library use for supporting teaching found that:

2.1 The teachers who taught in medium and big size schools used more than the teachers in extra big size schools.

2.2 The teachers who taught social science used more than the teachers who taught mathematics and art.

2.3 The teachers who had different teaching experience used library to support teaching at the same quantity.

3. Secondary school teachers had attitude toward library use for supporting teaching at high degree.

4. The result of comparision of attitude toward library use for supporting teaching found that:

4.1 The teachers who taught in medium and big size schools had attitude higher than the teachers in extra big size schools.

4.2 The teachers who taught social science had attitude higher than the teachers who taught mathematics

4.3 The teachers who had teaching experience were than 20 years had attitude higher than the teachers who had teaching experience 11-20 years.

5. It was found that the quantity of library use for supporting teaching and attitude toward that issue had positive relation at high level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด
ประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1 ของ จารวี พักโพธิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(อาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ศศิพิมล ประพินพงศกร)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(อาจารย์วาณี อรรถจันทร์)

วันที่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้ความกรุณาต่อศิษย์อย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีของครู ที่ช่วยปลูกฝังให้ผู้วิจัยใฝ่ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และยังเป็นกำลังใจให้ศิษย์เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ศศิพิมล ประพินพงศกร ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนกรุณาเสียสละเวลาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร นายวันชัย ทองเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียน นางนงลักษณ์ วั่งปรีชา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ และ นางสำลี พิบูลเวช รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ที่ได้โอกาสตลอดจนให้การสนับสนุนในการลาศึกษาต่อ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์ สว่างโรจน์ ครูสุภาณี พัฒราช ครูเพชร รัตดา เทพพิทักษ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณครูสุรพล วรภู ที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการถอดความภาษาอังกฤษจนสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้ร่วมงานในห้องสมุด เพื่อนครูและบุคลากรทุกท่านในโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณครูบรรณารักษ์และครูทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ภาคพิเศษรุ่นที่ 2 ทุกคน ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณกุลยา สุขพงษ์ไทย คุณนุชสราร วรดิศพรพงษ์ และคุณวันวิสา สุทธิบริบาล ที่ได้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อจรัส - คุณแม่สุนีย์ จันทร์เขียว คุณอาปทุม จันทร์เขียว และคุณแม่อุบลรัตน์ พักโพธิ์ ผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัดนี้

ขอขอบคุณ คุณสุริยันต์ พักโพธิ์ และเด็กหญิงปัทมา พักโพธิ์ ที่เป็นกำลังใจสำคัญที่สุดและอยู่เคียงข้างกันเสมอมาตลอดทั้งยังให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในทุกเรื่อง

จารวี พักโพธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
สมมุติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักสูตรมัธยมศึกษา กับ ห้องสมุดโรงเรียน	
หลักสูตรมัธยมศึกษา	8
ห้องสมุดโรงเรียน	11
บทบาทของห้องสมุดโรงเรียน	11
บทบาทของครูในการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา	13
การสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน	14
เจตคติ	
ความหมายของเจตคติ.....	18
ลักษณะของเจตคติ	19
องค์ประกอบของเจตคติ.....	20
การวัดเจตคติ.....	20
ความสำคัญของการวัดเจตคติ	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยในต่างประเทศ	23
งานวิจัยในประเทศ	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	28
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5 สรุปผลวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	48
สมมุติฐานในการวิจัย	48
วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
สรุปผลวิจัย.....	50
อภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	61
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	68
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	75

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	34
2 ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1.....	35
3 เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	37
4 เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	39
5 เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	42
6 เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1.....	44
7 เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	45
8 เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	45
9 เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	46
10 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการ การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (N=439).....	46

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาคน และสังคมไทยครบคลุม 3 เรื่องหลัก คือ การพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยพัฒนา จิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต ตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐาน เข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ โดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึง ประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. 2549: 50) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาด้านการจัดการจัดการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา และนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 12-16) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุง และจัดทำ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการ เรียนรู้เพื่อให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตโดยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

ในปี พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัย และข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ

พลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3) ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญแหล่งหนึ่ง ที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เพราะห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทุกรูปแบบดังกล่าวแล้ว และให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะห้องสมุดโรงเรียนนอกจากเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรที่สำคัญแล้วยังเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยมีบรรณารักษ์ เป็นผู้ให้บริการและให้ร่วมมือกับครูผู้สอนและนักเรียนในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร บทบาทสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน คือเป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พัฒนาการอ่านการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและปลูก ฝังเจตคติให้นักเรียนมีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันครูไม่ได้ทำหน้าที่สอนเนื้อหาความรู้แก่นักเรียนเพียงอย่างเดียว แต่มีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้นำแหล่งความรู้ และชี้แนะวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้แก่นักเรียน โดยนักเรียนจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน ห้องสมุดจึงมีความจำเป็นและมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

จากการศึกษาของนิตยา สุขศิริสันต์ (2535: 69) ที่ศึกษาเรื่อง การสอนโดยใช้ห้องสมุดของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาผ่านมาแล้วถึง 20 ปี กอปรกับปัจจุบันมีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนต่างๆ รวมถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ด้วย ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ว่ามีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอน ในกิจกรรมต่างๆ มากน้อยเพียงใด และมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอย่างไร เพื่อนำผลจากการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาบริการห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1
4. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสพการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครู ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะนำมาเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการปรับปรุงการบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุด ตลอดจนเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้ห้องสมุดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1 จำนวน 40 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ 14 แห่ง มีประชากร 926 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 26 แห่ง มีประชากร 3,247 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 4,173 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1 ที่สุ่มจากจำนวนประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มจำนวนโรงเรียนตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดกลาง

และขนาดใหญ่ จากจำนวน 14 แห่งให้ได้จำนวน 10 แห่ง และขนาดใหญ่พิเศษ จากจำนวน 26 แห่ง ให้ได้จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้น 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มครูจากโรงเรียน 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตาแบ่งชั้น (Quota random sampling) ตามตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ โดยสุ่มมากกลุ่มสาระฯ ละ 3 คน รวม 8 กลุ่มสาระฯ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) คือ 354 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน โดยแต่ละกลุ่มแบ่ง ได้ดังนี้

1.1 ขนาดโรงเรียน

1.1.1 ขนาดกลางและขนาดใหญ่

1.1.2 ขนาดใหญ่พิเศษ

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

1.2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

1.2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.2.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

1.2.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.2.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา

1.2.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

1.3 ประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

1.3.1 1-10 ปี

1.3.2 11-20 ปี

1.3.3 มากกว่า 20 ปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

2.2 เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้ห้องสมุดประกอบการสอน หมายถึง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ การบริการ และกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนมาประกอบการเรียนการสอนของคุณในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

การวัดปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 วัดได้ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแล้วให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ใช้ในระดับมากที่สุด (5) ใช้ในระดับมาก (4) ใช้ในระดับปานกลาง (3) ใช้ในระดับน้อย (2) และใช้ในระดับน้อยที่สุด (1)

2. เจตคติของครูต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของครูที่มีต่อประเด็นต่างๆ ในการใช้บริการห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนในรายวิชาที่สอน ซึ่งจะวัดจากแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีข้อคำถามที่แสดงเจตคติ หรือความรู้สึกต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในทางบวกและทางลบในจำนวนพอๆ กัน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) โดยข้อคำถามในทางบวก จะมีคะแนน 5 4 3 2 1 ข้อคำถามในทางลบ จะมีคะแนน 1 2 3 4 5

3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 หมายถึง ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) และหรือช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6) โดยเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตปกครองของกทม.เขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 17 เขต ได้แก่ เขตราชเทวี เขตพญาไท เขตบางซื่อ เขตดุสิต เขตสัมพันธวงศ์ เขตปทุมวัน เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตบางนา เขตคลองเตย เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา เขตพระโขนง เขตวัฒนา เขตบางรัก เขตสาทร และเขตดินแดง

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในเขตพื้นที่การศึกษา กทม.เขต 1 ซึ่งแบ่งตามจำนวนนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น

4.1 โรงเรียนมัธยมขนาดกลางและขนาดใหญ่ หมายถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 121-1,500 คน โดยโรงเรียนมัธยมขนาดกลางจะมีจำนวนนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 121-600 คน และขนาดใหญ่จะมีจำนวนนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 601-1,500 คน

4.2 โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง วิชาที่มีการสอนในอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

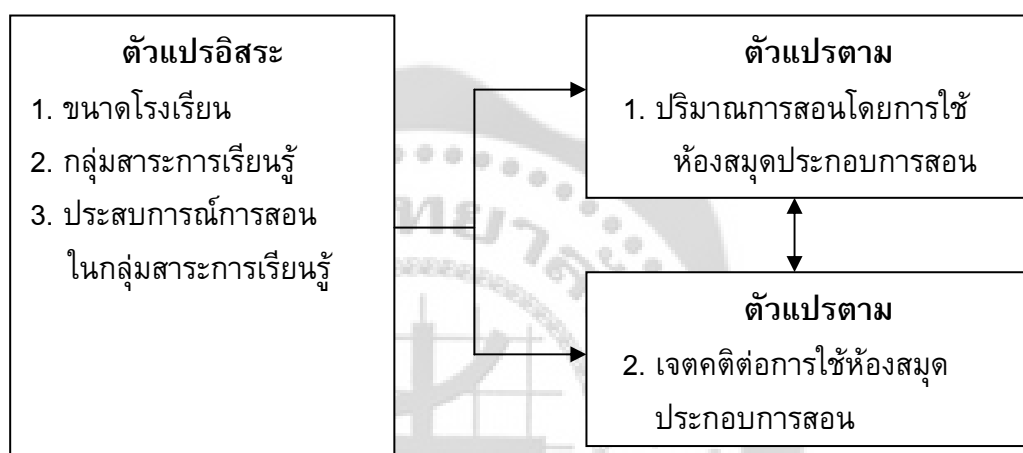
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

- 5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- 5.7.กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา
- 5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

6. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนระยะเวลาที่ครูปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1 – 10 ปี 11 – 20 ปี มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

2. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

4. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

5. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

6. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

7. การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรมัธยมศึกษากับห้องสมุดโรงเรียน
  - 1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษา
  - 1.2 ห้องสมุดโรงเรียน
  - 1.3 บทบาทของห้องสมุดโรงเรียน
  - 1.4 บทบาทของครูในการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา
  - 1.5 การสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน
2. เจตคติ
  - 2.1 ความหมายของเจตคติ
  - 2.2 ลักษณะของเจตคติ
  - 2.3 องค์ประกอบของเจตคติ
  - 2.4 การวัดเจตคติ
  - 2.5 ความสำคัญของการวัดเจตคติ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยในประเทศ

หลักสูตรมัธยมศึกษากับห้องสมุดโรงเรียน

หลักสูตรมัธยมศึกษา

กระทรวงศึกษา (2551: 1-2) ได้จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่เดิมการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการปฏิรูปการศึกษา และจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งหลักสูตรนี้มีแนวการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังด้านสติปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันกระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีมาตรฐานการ

เรียนรู้ที่กำหนดเป็นแกนกลาง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรนี้คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยยังได้ให้ความสำคัญต่อการมุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและ
 พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ในการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนได้ใช้ระบบการประเมิน
 คุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
 ในปัจจุบัน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายในการพัฒนา
 คุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถาน
 ศึกษาโดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึง
 ประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียน
 การสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้สถานศึกษา
 เพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งยังได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผล
 ผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาในแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความ
 สอดคล้องกับมาตรฐานเรียนรู้และมีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ

จุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ
 เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร
 ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดผลดีต่อการนำหลักสูตรไปใช้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 3) จึงได้กำหนด
 เป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุก
 คนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก
 ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งมี
 พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ
 การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานว่าทุกคนสามารถ
 เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมี
 ปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และสามารถประกอบอาชีพได้ จึงกำหนดเป็นจุด
 มุ่งหมายเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลแก่ผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาชั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและ
 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
 พอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมี
 ทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต
 และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมใน การใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจา ต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อ ตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจ ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่ เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไป ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการ อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการ รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการ เรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเน้นจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนา ผู้เรียนได้มีคุณภาพให้มีความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านวิชาการ และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ ไปด้วย นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ไม่ว่าผู้เรียนจะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือหากจะประกอบอาชีพก็สามารถกระทำได้

ห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียนเป็นห้องสมุดที่เป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ครูผู้สอนและนักเรียนจะใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยมีบรรณารักษ์ และครูผู้สอนร่วมมือกันจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร บทบาทสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน คือเป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พัฒนาการอ่านการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและปลูกฝังเจตคติให้นักเรียนมีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียน ได้มีผู้กล่าวไว้ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (สมจิตร พรหมเทพ. 2542: 2; สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า. 2546: 6)

1. เพื่อการศึกษา (Education) เป็นแหล่งส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียนตามความสนใจ และความสามารถของนักเรียน เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ตลอดจนส่งเสริมนโยบายและหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ทั้งยังเป็นแหล่งบริการเลือกและใช้หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสมุด เพื่อประโยชน์ต่อการสอนของครูโดยความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและบรรณารักษ์ ในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา และความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของผู้ใช้ทุกระดับ

2. เพื่อข่าวสารความรู้ (Information) เป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการใช้ห้องสมุดโรงเรียน ตลอดจนห้องสมุดอื่นๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและความเจริญก้าวหน้าแห่งตนเอง ทั้งยังช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้หนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และเป็นแหล่งปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียนตลอดชีวิต

3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย (Research) เป็นศูนย์กลางการค้นคว้าวิจัยของครูและนักเรียนในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรการศึกษา เช่น การทำรายงาน โครงการ การทำผลงานทางวิชาการของครูเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการสอน และพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน

4. เพื่อความจรรโลงใจ (Inspiration) เป็นศูนย์กลางการอ่านที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์แต่สิ่งที่ดีงาม แก่ครู นักเรียนและผู้บริหารโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation) เป็นแหล่งพักใจให้คลายจากความกังวล ความเคร่งเครียด และให้ความรื่นรมย์ แก่ผู้ใช้บริการด้วยสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งเป็นแหล่งแนะนำแนวการอ่าน สร้างความสามารถในการอ่าน รวมทั้งส่งเสริมให้มีวิจรรย์ญาณในการอ่านแก่นักเรียน

บทบาทของห้องสมุดโรงเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันครูทำหน้าที่แตกต่างจากเดิมไปมาก คือ ครูไม่ได้ทำหน้าที่สอนเนื้อหาความรู้แก่นักเรียนเพียงอย่างเดียว แต่มีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้แนะนำแหล่งความรู้ และชี้แนะวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้แก่นักเรียน โดยนักเรียนจะมี

ส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน ห้องสมุดจึงมีความจำเป็นและมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งสำคัญในการที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนและแนะนำให้นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนการสอนภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวดังกล่าว ทั้งนี้ในการจัดห้องสมุดสำหรับสนับสนุนครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพดังกล่าวนี้ สุกัญญา ศรีสืบสาย (2536: 69) ได้กล่าวถึงบทบาทของห้องสมุดโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การส่งเสริมให้ครูได้นำความรู้จากห้องสมุดไปใช้ในการสอน
2. การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ
3. การส่งเสริมให้ครูได้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ

จะเห็นได้ว่าห้องสมุดมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน ดังที่ มัลลิกา ถาวรกิจ (2544) ได้กล่าวถึงบทบาทของห้องสมุดโรงเรียนที่มีต่อครู ว่าเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนอย่างแจ่มแจ้ง ทำให้เกิดความคิดที่กว้างขวาง สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี บทบาทตามแนวการสอนนี้ เปลี่ยนจากผู้ที่เป็นผู้ชี้แนะแนวทางผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง ห้องสมุดโรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการที่ช่วยพัฒนาการเรียนของผู้เรียน และการสอนของครูให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้การสร้างวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการนำประสบการณ์ต่างๆ มาสอน จะช่วยเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตามความสนใจ ได้ปรึกษาหารือ พูดคุยกับผู้อื่น และรู้จักการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม

นอกจากความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนต่อกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวแล้ว ยังมีประเด็นความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนที่ บุษกร เลิศวีระศิริกุล (2553: 18-25) และสมจิต พรหมเทพ (2542: 2-3) กล่าวไว้คล้ายคลึงกัน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนนโยบาย และหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน
2. เป็นแหล่งส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน ตามความสนใจ และความสามารถของนักเรียน เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญา
3. เป็นแหล่งปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียนตลอดชีวิต
4. เป็นแหล่งแนะแนวการอ่าน สร้างความสามารถในการอ่าน รวมทั้งส่งเสริมให้มีวิจรรณญาณในการอ่านแก่นักเรียน
5. ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการใช้ห้องสมุด เพื่อเข้าใจในวิธีการใช้ห้องสมุดแหล่งอื่น เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและความเจริญก้าวหน้าแห่งตนเอง
6. ให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้หนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า
7. เป็นแหล่งบริการเลือกและใช้หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสมุด เพื่อประโยชน์

ต่อการสอนของครู โดยความร่วมมือระหว่างครูและบรรณารักษ์

8. ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดอื่นในชุมชนเดียวกัน ในอันที่จะพัฒนาปรับปรุงงานห้องสมุดและงานวิชาชีพ ให้มีการพัฒนางาน สร้างสรรค์งาน เพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้และชุมชนให้กว้างขวางขึ้น

9. ให้ความร่วมมือกับผู้บริหารและครูผู้สอน ในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา และความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของผู้ใช้ทุกระดับ

จึงนับได้ว่า ห้องสมุดโรงเรียนมีบทบาทที่สำคัญต่อกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ ใฝ่เรียน รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทบาทของครูในการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 23-24) ได้กำหนดหลักการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน คือ

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดถือประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและ

เทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถามคิดหาคำตอบ หรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

การสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้นั้น จำเป็นต้องอาศัยกิจกรรม รวมทั้งวิธีการสอนที่หลากหลาย การสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน เป็นวิธีในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้อีกวิธีหนึ่ง ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลหลายฝ่ายภายในโรงเรียน อันได้แก่ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน และบรรณารักษ์ ซึ่งแต่ละฝ่ายล้วนมีบทบาท หน้าที่ที่แตกต่างกันไปดังที่ กุหลาบ บันลายนาค (2538: 12-13) กล่าวถึงบทบาทของบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดบรรลุเป้าหมาย อันได้แก่ผู้บริหารสถาน

ศึกษา ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และศึกษานิเทศก์ ซึ่งจะกล่าวเฉพาะบทบาทของครูผู้สอนและบรรณารักษ์ดังนี้

บทบาทของครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนบรรลุผล เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติการด้านการเรียนการสอนสามารถเลือกใช้เทคนิคและวิธีสอนซึ่งมีอยู่มากมายมาประยุกต์ให้เข้ากับเนื้อหาในรายวิชาที่ตนสอน โดยทั่วไปครูผู้สอนไม่เลือกวิธีสอนโดยใช้ห้องสมุดอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่จะให้งานนักเรียนไปค้นคว้าโดยครูเองไม่เคยสำรวจดูว่ามีหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่ต้องการหรือไม่ ดังนั้นเพื่อให้ครูสามารถใช้ห้องสมุดเพื่อการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องมีการเตรียมและร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในอันที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้กว้างขวาง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรในรายวิชาที่จะสอน เพื่อเลือกเรื่องที่จะสอนควรพิจารณาว่าจุดประสงค์ใดที่ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนจะเกิดประโยชน์มากที่สุด คือนักเรียนเข้าใจง่าย ได้รับความรู้กว้างขวางและนำไปใช้ได้
2. สืบหาหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ตลอดจนสื่อต่างๆ ที่ต้องการใช้ด้วยตนเอง เพื่อดูว่ามีเพียงพอที่จะใช้ประกอบการค้นคว้าหรือไม่
3. ติดต่อกับบรรณารักษ์ เพื่อให้เตรียม สิ่งพิมพ์ เอกสาร ตลอดจนสื่อต่างๆ ไว้โดยเฉพาะ ถ้าไม่เพียงพอให้เสนอแนะเพื่อจัดซื้อ และขอยืมห้องสมุดโดยกำหนด วันเวลา ให้บรรณารักษ์ทราบ ควรดำเนินการล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์
4. แนะนำวิธีการค้นคว้าเรื่องราวจากหนังสือ เอกสาร ตลอดจนสื่อต่างๆ แก่นักเรียน

บทบาทของบรรณารักษ์

การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งของงานบริการห้องสมุด ที่ครูบรรณารักษ์ทุกคนมีความปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้บรรลุผล บรรณารักษ์ย่อมมีความยินดีและเต็มใจที่จะทำหน้าที่และให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนในการจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆ ตามความต้องการของครูผู้สอน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูที่ต้องการข้อมูลในการจัดทำเอกสารการสอน ผลงานทางวิชาการในรายวิชาที่ครูสอน บทบาทของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนการเรียนการสอน มีดังนี้

1. จัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์ ตลอดจนโสตทัศนวัสดุและสื่อต่างๆ ตามความต้องการของครูผู้สอน
2. ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างครูผู้สอนกับห้องสมุด เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้เข้าใช้ห้องสมุด
3. ให้คำปรึกษาแนะนำครูผู้สอนให้รู้จักแหล่งค้นคว้า และเกิดความพึงพอใจในการใช้เครื่องมือด้วยตนเอง
4. ศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์ ให้สอดคล้องกับรายวิชา

ที่เปิดสอนในโรงเรียน

5. จัดเตรียม หนังสือ สิ่งพิมพ์ ตลอดจนสื่อต่างๆ ให้พร้อมที่จะบริการก่อนเปิดภาคเรียนของปีการศึกษา นั้นๆ โดยจัดเป็นหนังสือจอง แยกตามความต้องการของครูผู้สอนเพื่อความสะดวกในการใช้

6. จัดทำบรรณานุกรม ของหนังสือที่ต้องการใช้โดยมีรายละเอียดตามกฎเกณฑ์ของการทำบรรณานุกรม คือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า

การสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

ในการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนเพื่อให้ได้ผลตามความมุ่งหมายนั้น ต่างต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์ ในการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ต้องอาศัยวิธีการดำเนินการอย่างมีระบบแบบแผนตามขั้นตอนดังที่ กุหลาบ บันลายนาค (2538: 15-16) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า วิธีการดำเนินการที่ทำให้การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมีระบบแบบแผนตามขั้นตอนควรปฏิบัติ ดังนี้

วิธีการดำเนินงานของครูผู้สอน

1. ศึกษาแผนการเรียนในรายวิชาที่สอนเพื่อพิจารณาว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อใดที่จะสอนโดยใช้ห้องสมุดแล้วจะได้ความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ศึกษาเนื้อหาสาระของเนื้อเรื่องที่จะสอนโดยใช้ห้องสมุด แยกรายละเอียดเป็นหัวข้อสำคัญๆ เพื่อกำหนดให้นักเรียนค้นคว้าและกำหนดวิธีปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น จะแบ่งนักเรียนออกเป็นกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะให้ค้นคว้าเรื่องอะไรเพื่อจัดสื่อการเรียนการสอน

3. สรรวจหนังสือสิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆ ว่ามีเพียงพอสำหรับการค้นคว้าในจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

4. วางแผนร่วมกับครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อการสอนต่างๆ ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มที่ต้องการเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดของสื่อ เช่น ชื่อหนังสือ วารสาร จุลสาร กฤตภาค หนังสือพิมพ์ รูปภาพ ระบุจำนวนเล่มที่ใช้ในครั้งหนึ่งๆ ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่จะค้นคว้า ครูผู้สอนอาจยืมหนังสือไปอ่านล่วงหน้าเพื่อเตรียมการสอน

5. ทำบันทึกการสอนตามแผนการสอนอย่างละเอียดเพื่อดำเนินการสอนตามขั้นตอน กิจกรรมที่จะให้นักเรียนทำต้องบันทึกคู่กันไว้เพื่อความสะดวกเมื่อถึงเวลาที่จะสอนบทเรียนนั้นๆ

6. จองวันเวลาที่จะให้นักเรียนมาค้นคว้าในห้องสมุด แจ้งกิจกรรมที่ต้องการให้บรรณารักษ์ร่วมมือ

7. แจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้าว่าจะให้นักเรียนเข้ามาค้นคว้าในห้องสมุดวันใดเวลาใด อธิบายเรื่องที่ต้องการให้ค้นคว้าอย่างกว้างๆ เป็นแนวทาง กำหนดหัวข้อค้นคว้า แบ่งกลุ่ม

ตามแผนที่วางไว้

8. ครูนำนักเรียนเข้าห้องสมุดตาม วัน เวลา ที่จองไว้ โดยดำเนินการตามแผนที่วางแผนที่วางไว้ดังนี้

8.1 นักเรียนแยกเป็นกลุ่มตามที่กำหนดไว้ แต่ละกลุ่มมีหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งบรรณารักษ์เตรียมพร้อมไว้แล้ว

8.2 ครูอธิบายจุดมุ่งหมาย ขอบเขตของเรื่องและหัวข้อต่างๆ ที่นักเรียนต้องค้นคว้าอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งแนะนำการใช้หนังสือ เอกสารและสื่อ โดยมีบรรณารักษ์ให้ความร่วมมือชี้แจงวิธีค้นคว้าด้วย

8.3 ประเมินผลการสอนโดยใช้ห้องสมุดซึ่งอาจจะทำได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับรายวิชานั้นๆ เช่น รายงานปากเปล่า เขียนรายงาน การอภิปราย การวิจารณ์ การค้นหาคำศัพท์ การตอบคำถาม

8.4 ก่อนหมดเวลาประมาณ 5 นาที ครูผู้สอนให้นักเรียนเก็บสิ่งพิมพ์ทุกชนิดเข้าที่เดิม

8.5 ครูลงนามในสมุดบันทึกการค้นคว้าเป็นรายวิชาซึ่งห้องสมุดจัดเตรียมไว้ และนำนักเรียนออกจากห้องสมุดอย่างมีระเบียบ

การนำนักเรียนเข้าห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้านี้ ครูผู้สอนต้องคอยควบคุมดูแล และให้ความช่วยเหลือไม่ควรปล่อยนักเรียนไว้ตามลำพังให้เป็นภาระหน้าที่ของบรรณารักษ์ เพราะการที่นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว่านั้นอยู่ในความรับผิดชอบของครูผู้สอนเช่นเดียวกับการสอนในชั้น

วิธีดำเนินงานของครูบรรณารักษ์

1. ศึกษาหลักสูตร แผนการสอนให้เข้าใจ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆ เข้าห้องสมุดได้อย่างถูกต้อง

2. ติดต่อกับครูผู้สอนอยู่เสมอเพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอนเป็นรายวิชา และทราบความต้องการของครูผู้สอนด้วย

3. สืบหาหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ เช่นวารสาร จุลสาร กฤตภาค และสื่อต่างๆ ที่ครูต้องการใช้ว่ามีหรือไม่ เพื่อจัดเตรียมให้พร้อมเท่าที่สามารถทำได้ ทั้งส่วนที่ห้องสมุดมีอยู่แล้วและติดต่อจัดหาเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ

4. จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพิ่มเติมร่วมกับครูผู้สอนโดยให้ครูผู้สอนกรอกข้อความในแบบฟอร์มใบสั่งซื้อที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น มีรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือต่างๆ ดังนี้

ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ราคา จำนวนเล่มที่ต้องการ กำหนดเวลาที่ต้องการใช้หนังสือ (ควรกำหนดล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน)

5. รวบรวมรายชื่อหนังสือทั้งหมดที่ต้องการซื้อเพิ่มเติม จัดการสั่งซื้อให้ทัน กำหนดเวลาที่ผู้ใช้ต้องการ

6. เมื่อได้รับหนังสือที่สั่งซื้อแล้ว บรรณารักษ์จัดทำหลักฐานต่างๆ ของห้องสมุดแล้ว แจ้งให้ครูผู้สอนทราบเพื่อให้มาจองหรือยืมไปอ่านก่อนสอน
7. จัดหนังสือและสื่อการเรียนการสอนที่รวบรวมไว้ทั้งหมดไว้บนชั้นหนังสือจองหรืออาจจัดไว้บนชั้นโดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ
8. จัดทำรายชื่อหนังสือ สิ่งพิมพ์ทุกชนิดพร้อมบรรณนิทัศน์สังเขปประกอบรายชื่อหนังสือ เรียงไว้ตามลำดับอักษรเพื่อความสะดวกในการใช้
9. จัดทำสมุดบันทึกจองเวลาเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อให้ทราบวัน เวลาแน่นอน
10. ครูบรรณารักษ์เขียนตารางการจองบนแผ่นป้ายอีกครั้งหนึ่งเป็นรายคาบในหนึ่งสัปดาห์เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนกับเวลาของวิชาอื่น และเพื่อให้ครูผู้สอนทราบว่าในชั่วโมงนั้นๆ มีการใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนในรายวิชาใด
11. จัดเตรียมสถานที่ให้มีบรรยากาศสบายเชิญชวนให้อยากเข้าใช้ โดยคำนึงถึงความสะอาดสบายและประหยัดเวลา
12. เมื่อถึงเวลากำหนด ครูผู้สอนนำนักเรียนเข้ามาใช้ในห้องสมุด ครูบรรณารักษ์แนะนำให้หยิบเอกสารสิ่งพิมพ์ตลอดจนหนังสือที่เตรียมไว้ และคอยช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด แนะนำวิธีค้นหาเรื่องจากสารบัญ วรรณคดี ช่วยตอบปัญหาและข้อสงสัยเพื่อให้ นักเรียนมีความสบายใจในการค้นคว้า
13. ควรจัดกล่องรับฟังความคิดเห็นหรือคำเสนอแนะเพื่อให้นักเรียนและครูผู้สอนมีโอกาสเสนอต่อห้องสมุด และครูบรรณารักษ์ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว
14. เมื่อหมดเวลาค้นคว้า ทุกคนออกจากห้องสมุดแล้วควรเก็บสื่อทุกชนิดไว้ที่เดิม ถ้าไม่มีผู้ต้องการใช้ให้ยกเลิกการจองหนังสือชิ้นนั้นๆ
15. บันทึกสถิติการนำนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดและผลการใช้โดยสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน
16. ประเมินผลการใช้หนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆ ตลอดจนความสะดวกสบายในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขบริการให้ดีขึ้น

เจตคติ

ความหมายของเจตคติ

คำว่า เจตคติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มาจากคำว่า Aptus ในภาษาลาติน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

โรคีส (Rokeach. 1970: 1970) กล่าวว่า เจตคติเป็นเรื่องของการผสมผสานหรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

กูด (Good. 1945: 48) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นสภาพความพร้อมที่จะ

แสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้าหา หรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่างต่อบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รัก กลัว หรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้นๆ

พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1 (2548: 14) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง 1) แนวโน้มของการมีพฤติกรรมตอบสนองอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบ คือ การรู้จัก อารมณ์ และพฤติกรรม 2) แบบแผนพฤติกรรมตอบสนองต่อบุคคล และสิ่งของในแนวทางที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการรู้จัก อารมณ์ และพฤติกรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 44-45) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากที่ถูกบุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ความรู้สึกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจเห็นด้วย ชอบ และสนับสนุน ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใด 2) บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมภายนอกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้มีการกล่าวสนับสนุน ท่าทางหน้าตาบอกความพึงพอใจ พฤติกรรมภายในเป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบ หรือรู้สึกเป็นกลางก็ไม่แสดงออก

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 106) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศหนึ่งซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2548: 246) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นอัสมาสัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าต่อคน ต่อวัตถุหรือความคิด ถ้ามีเจตคติบวกจะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีเจตคติลบจะหลีกเลี่ยง

กล่าวโดยสรุป เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึกของบุคคลที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ หรือความโน้มเอียงที่จะแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สถาบัน สถานการณ์ เรื่องราวต่างๆ ไปในทางใดทางหนึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน คือ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้

ลักษณะของเจตคติ

เจตคติมีลักษณะที่สำคัญหลายประการ ดังที่ ปรานี ทองคำ (2539: 146-147) กล่าวไว้ดังนี้

1. เจตคติที่มีที่หมาย (Attitude object) ซึ่งได้แก่ สิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น คน สถานที่ สิ่งของ สถานการณ์ หรือสิ่งที่เป็นธรรม เช่น เสรีภาพ ความรักประชาธิปไตย ฯลฯ
2. มีการระบุในแง่ดี-ไม่ดี (Evaluation aspect) มีความผันแปรในทางบวกและทางลบ หรือในด้านการสนับสนุนหรือต่อต้าน
3. มีลักษณะคงทน (Relatively enduring) เจตคติของคนที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้ว่านักจิตวิทยาจะไม่ถือเป็นของถาวร แต่ลักษณะของความคงทนก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เจตคติ

เปลี่ยนแปลงได้แต่การเปลี่ยนแปลงต้องใช้เวลา

4. มีความพร้อมในการตอบสนอง (Readiness for response) คือ มีความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามเจตคติที่เขามีอยู่ เช่น มีความพร้อมที่จะซื้อรถยนต์ถ้ามีเงิน ทั้งนี้ เพราะมีเจตคติที่ดีต่อรถยนต์อยู่แล้ว

องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติ หรือ ทศนคติมีองค์ประกอบที่สำคัญโดยทั่วไป (สร้อยตระกูล อรรถมานะ. 2542: 64-65; ปราณี ทองคำ. 2539: 147) ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive component) ความคิด ความเข้าใจนี้จะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่างๆ จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญหาในระดับที่สูงขึ้น อาทิ นักบริหารหรือผู้บังคับบัญชา มีความคิดหรือความเชื่อว่ามีผู้ใดบ้างที่ผู้บัญชาของเขาที่มีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่สามารถปกครองตนเองได้ ดังนั้น เขาจึงได้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใดบ้างที่บัญชา หรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำการวินิจฉัยสั่งการ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้เป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้น ๆ อันเป็นผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้น จึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ อาทิ ชอบ ถูกใจสนุก หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้น อาทิ เกลียด โกรธ ก็ได้ ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดความยึดมั่นและอาจแสดงปฏิกิริยาตอบโต้หากมีสิ่งที่ยึดกับความรูสึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม (Behavioral component) หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนชอบหรือเกลียดอันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นๆ อาทิ บุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย บุคคลผู้นั้นก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแบบเข้าหาหรือแสวงหา (Seek contact) ตรงกันข้ามหากมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นๆ ไม่ดี ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมในการถอยหนีหรือหลีกเลี่ยง (Avoiding contact)

การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นพฤติกรรมภายในที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งตัวเราเองเท่านั้นที่ทราบ การวัดเจตคติโดยตรงจึงทำไม่ได้ แต่การศึกษาเจตคตินั้นสามารถกระทำได้เจตคติสามารถวัดได้โดยการสร้างแบบวัดเจตคติเพื่อถามความรู้สึกต่อสิ่งเร้าในรูปของความชอบหรือไม่ชอบ แบบวัดเจตคติที่นิยมใช้มีอยู่ 4 วิธี (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544: 208-221) ดังนี้

1. วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) เป็นวิธีการวัดเจตคติที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง การวัดเจตคติของลิเคิร์ต เริ่มด้วยการรวบรวมหรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการจะศึกษาให้ความหมายสิ่งที่ต้องการจะวัดให้แน่นอน ชัดเจน และครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการวัดทั้งหมด และข้อความที่สร้างขึ้นต้องประกอบไปด้วยข้อความที่สนับสนุนและ

ต่อต้านในเรื่องที่ต้องการจะวัด กล่าวคือ มีข้อความที่เป็นบวกและเป็นลบคลงกันไป และนำข้อความที่รวบรวมได้ไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะทำการศึกษา โดยกำหนดคำตอบของแต่ละข้อความให้เลือกตอบคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนนั้น จะขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความว่าเป็นข้อความที่สนับสนุนหรือเป็นบวก ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนน และลดลงไปจนถึงตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 1 คะแนน ส่วนข้อความที่ต่อต้านหรือเป็นลบ ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนน และลดลงเรื่อย ๆ ไปจนถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 1 คะแนน คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดเจตคติ คือ ผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดเจตคติ ซึ่งลิเคอร์ทถือว่ามีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดย่อมมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วย กับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นมาก และในทำนองเดียวกันผู้ที่มีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งใดนั้นโอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็ก็น้อยและโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นจะมีมาก คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงเจตคติของผู้ตอบในแบบวัดเจตคติของแต่ละคน

2. วิธีเทอร์สโตน สเกล (Thurstone scale) วิธีการวัดแบบเทอร์สโตนนี้เน้นปัญหาด้านการมีช่วงเท่ากัน มากกว่าการวัดแบบอื่น ซึ่งในทางปฏิบัติ หมายถึง วิธีการให้น้ำหนักหรือคะแนนแต่ละข้อความที่ประกอบขึ้นมาเป็นสเกล ข้อความแต่ละข้อความจะมีน้ำหนักในแต่ละช่วงเท่ากันโดยเทอร์สโตนยึดหลักที่ว่า “คุณลักษณะใด ๆ ในความรู้สึกของคนเรานั้นจะมีตั้งแต่เห็นด้วยน้อยที่สุดไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด” โดยจะแบ่งช่วงความรู้สึกออกเป็น 11 ช่วงเท่า ๆ กัน ความคิดเห็นแต่ละข้อความจะมีน้ำหนักค่าเจตคติต่างกันไปจะอยู่ในช่วงไหนนั้นก็แล้วแต่ข้อความคิดเห็นนั้น

3. วิธีกัทแมน สเกล (Guttman scale) มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวิเคราะห์มาตราส่วน (Scalogram analysis) จากข้อบกพร่องของเทอร์สโตนสเกลและลิเคอร์ทสเกล ในเรื่องเกี่ยวกับความหมายของคะแนนและความเป็นมิติเดียวกัน ตลอดจนความสามารถในการนำคะแนนมาสร้างเป็นสเกลใช้แก้ข้อบกพร่องที่กัทแมนได้ให้ความสนใจและคิดหาวิธีสร้างสเกลที่มีคุณสมบัติเด่นลักษณะเป็นวิธีการประเมินชุดของข้อความวัดเจตคติที่สร้างขึ้นด้วยการพยายามที่จะหาชุดของข้อความวัดเจตคติที่มีลักษณะเป็นมาตราวัดได้ (Scalable) โดยใช้หลักของรูปแบบแนวคำถามที่มีลักษณะต่อเนื่องกัน แล้วนำคำถามเหล่านั้นมาสร้างเป็นสเกลต่อเนื่องกันไป คือ จะทำการเรียงลำดับของข้อความหรือข้อความตามระดับของเจตคติ โดยเริ่มจากข้อความที่ถามอย่างกว้าง ๆ ก่อนแล้วค่อย ๆ แคบลงไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องกันไปถ้าบุคคลใดมีเจตคติที่เห็นด้วยมากกว่าคนอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นจะต้องตอบคำถามในเชิงเห็นด้วยมากกว่าคนอื่น ๆ ในแต่ละข้อความที่เรียงลำดับนั้น และถ้าแบบคำถามชุดใดที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติดังกล่าว จะเรียกว่า สเกลมิติร่วม (Unidimensional scale) เช่น ถ้าบุคคลใดเห็นด้วยหรือยอมรับข้อความหรือข้อความที่ 2 แล้วแสดงว่าต้องผ่านการยอมรับข้อความหรือข้อความข้อที่ 3 แสดงว่าต้องผ่านการยอมรับในข้อความหรือข้อความข้อที่ 1 และ 2 มาแล้วในลักษณะที่ต่อเนื่องกันนี้

จะเห็นได้ว่า การวัดเจตคติมีหลายวิธี และวิธีของลิเคอร์ทสเกล เป็นวิธีที่นิยมใช้กัน

แพร่หลาย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้นำวิธีของลิเคอร์ทสเกลมาเป็นตัวแบบในการวัด

ความสำคัญของการวัดเจตคติ

การวัดเจตคติของบุคคลในด้านต่างๆ ล้วนให้ประโยชน์แก่บุคคล หรือสังคมทั้งสิ้น การวัดเจตคติจึงมีความสำคัญ (วรรณดี แสงประทีปทอง. 2544: 14-15) ดังนี้

1. การวัดเจตคติเพื่อทำนายพฤติกรรม

เนื่องจากการวัดเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเขา มีความรู้ทางด้านที่ดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำไปในทำนองใดด้วย ดังนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยทำนายการกระทำของบุคคลได้ ความสามารถในการทำนายพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นความต้องการของมนุษย์และสังคม เพราะจะเป็นแนวทางให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อบุคคลนั้นได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและอาจเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ด้วย

2. การวัดเจตคติเพื่อเข้าใจสาเหตุ

เจตคติต่อสิ่งต่างๆ นั้นเปรียบเสมือนสาเหตุภายในซึ่งมีกำลังผลักดันให้บุคคลกระทำได้ต่างๆ กัน เจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนี้ อาจได้รับสาเหตุมาจากผลกระทบภายนอกด้วยส่วนหนึ่ง และเจตคติของบุคคลอาจเป็นเครื่องกรองหรือหันเหอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลนั้นได้ ดังนั้นการจะเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจนบางกรณีจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่างๆ ต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

3. การวัดเจตคติเพื่อหาทางป้องกัน

ในสังคมนั้นการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไรนั้นเป็นอิทธิพลของแต่ละบุคคล แต่การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมย่อมเป็นไปได้เมื่อประชาชนมีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันและไม่เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม การประกอบอาชีพบางประเภทมีความจำเป็นต้องได้ผู้มีเจตคติเหมาะสมมาปฏิบัติ เช่น นักวิจัย ครู เป็นต้น

4. การวัดเจตคติเพื่อหาทางแก้ไข

บุคคลแต่ละคนสามารถมีเจตคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งใดแตกต่างกันไป แต่ในบางเรื่องจำเป็นที่จะต้องได้รับความคิดเห็นและเจตคติที่สอดคล้องกัน เพื่อที่ประชาชนจะได้มีการกระทำที่พร้อมเพรียงกัน เช่น การรักษาความสะอาดบนท้องถนนและบ้านเรือนของตน เพื่อให้เกิดการกินดีอยู่ดีโดยทั่วกัน การวัดเจตคติของประชาชนจะได้ข้อมูลที่ชี้บอกว่า ประชาชนกลุ่มนั้นๆ มีเจตคติสอดคล้องกับนโยบายของสังคมหรือของชาติหรือไม่ กรณีที่ประชาชนมีเจตคติที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของชาติซึ่งต้องการความร่วมมือจากประชาชน อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นการวัดเจตคติจึงอาจแสดงให้เห็นว่า บุคคลมีลักษณะที่เหมาะสมหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการหาทางแก้ไขเจตคติที่ไม่ถูกต้องและปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อไป

นอกจากเจตคติจะเป็นความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึกของบุคคลที่เป็นเรื่องเฉพาะบุคคลแล้ว เจตคดียังมีสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะแก่ส่วนรวม ซึ่ง เพตตี และ เคซิออปโป (Petty; & Cacioppo. 1982: 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยการจัดรูป หรือการจัดระบบสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
2. ช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี หรือปกปิดความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเขา
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกริยาโต้ตอบหรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกไปนั้น ส่วนมากจะทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้หรือเป็นรางวัลจากสิ่งแวดล้อม
4. ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาให้กับบุคคลนั้น

จะเห็นว่าการวัดเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่างๆ นั้น สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะแก่ส่วนรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวัดเจตคติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

รัสเซล (Russel 2000: Online) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของความร่วมมือระหว่างครูบรรณารักษ์และครูที่ห้องสมุดศูนย์บริการของรัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ของความร่วมมือระหว่างครูบรรณารักษ์และครูในการจัดการเรียนการสอนมีผลให้คะแนนของนักเรียนสูงขึ้น แต่ทั้งนี้การจะเกิดความร่วมมือระหว่างครูบรรณารักษ์และครูนั้น เบื้องต้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโดยกำหนดให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดให้ครูบรรณารักษ์จัดทำตารางการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน กำหนดให้ครูและครูบรรณารักษ์มีเวลาในการจัดการวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้ครูบรรณารักษ์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดที่มีหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอนจัดหาหนังสือและทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนครูบรรณารักษ์ต้องประชาสัมพันธ์ บทบาทของห้องสมุดในส่วนสนับสนุนการเรียนการสอน มีทักษะการใช้สื่อ ที่มีในห้องสมุด และช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจากผลการวิจัยที่ทำเช่นนี้แล้วพบว่า ผลการเรียนของนักเรียนมีระดับที่สูงขึ้น

เจย์ (Jay. 1970) ได้ศึกษาการใช้ห้องสมุดที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนชนิดหนึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคของการใช้ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะเป็นเครื่องมือช่วยสอนผลการวิจัย พบว่า ครูไม่ควรสอนเพียงในห้องเรียน ควรจัดให้มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ว่างบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ต้องอาศัย

การค้นคว้าจากห้องสมุดโรงเรียน เช่น กำหนดงานให้นักเรียนไปค้นคว้าจากห้องสมุดโรงเรียน โดยกำหนดหัวข้อเรื่องให้พยายามให้หัวข้อที่นักเรียนจะมีโอกาสเลือกได้มากที่สุด ครูควรเข้าไปสำรวจดูหนังสือในห้องสมุดที่เห็นว่ามีความน่าสนใจ และเกี่ยวข้องกับงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อจะได้ทราบจำนวนหนังสือว่ามีเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่เข้าไปค้นคว้าหรือไม่ ห้องสมุดควรมีการอุปกรณ์ต่าง ครบถ้วน และควรตั้งอยู่ในที่ซึ่งครูและนักเรียนจะมาใช้บริการได้สะดวก และควรมีรายชื่อวัสดุต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนทราบ และให้ความช่วยเหลือในการช่วยเหลือถึงวิธีที่จะใช้ประโยชน์จากวัสดุนั้นๆ

งานวิจัยในประเทศ

จารุวรรณ จันทราศรี (2541) ได้ศึกษาถึงการใช้ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเพื่อประกอบการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอบ้านฝ่อ จังหวัดอุดรธานี โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จำนวนประชากร คือ 263 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าทรัพยากรที่ครูส่วนใหญ่ใช้คือ ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด รองลงมาใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ตนเองมีอยู่ ใช้ความรู้ความจำเดิมและใช้การพูดคุยปรึกษากับผู้อื่น ด้านการใช้ห้องสมุด ส่วนใหญ่มีความรู้ในการใช้ห้องสมุด ในด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามวัตถุประสงค์ โดยรวมมีการใช้โดยเฉลี่ยระดับปานกลางทุกวัตถุประสงค์ และจะใช้หนังสือพิมพ์และวารสารระดับมาก เพื่อวัตถุประสงค์ด้านข่าวสาร/ข้อมูล และจรรโลงใจ/พักผ่อน ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการสอน/เตรียมการสอน จะใช้คู่มือครูและหนังสือแบบเรียนระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับชั้นที่สอน วิธีการสอน และกลุ่มวิชาที่สอนพบว่ามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกประเภท ยกเว้นระดับชั้นที่สอนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณิชนันท์ พลเวียงพล (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอนุตรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพการใช้ห้องสมุดของนักเรียนส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุด สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากที่สุด และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ด้านตัวนักเรียน คือ แผนการเรียน ด้านห้องสมุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้านการบริการ ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ด้านตัวนักเรียน คือ เพศ ระดับชั้น ด้านห้องสมุด ได้แก่ อาคารสถานที่ ทรัพยากรสารสนเทศ บุคลากรที่ให้บริการ และองค์ประกอบด้านแหล่งความรู้อื่น ภายนอกโรงเรียน

นาวา วงษ์พรม (2542) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 261 คน ผลการศึกษาพบว่า ในเรื่องสภาพการใช้ห้องสมุด

ครูส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุด สัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง เพื่ออ่านวารสารและหนังสือพิมพ์มากที่สุด และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ด้านตัวครู คือ อายุ ด้านห้องสมุด คือ อาคารสถานที่ บุคลากรและการประชาสัมพันธ์ ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านตัวครู คือ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และจำนวนคาบ นอกจากนี้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรสารสนเทศที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุดของครู เพื่อติดตามพัฒนาการสาขาวิชาที่สอน เพื่อใช้เป็นสถานที่สอนนักเรียน และเพื่อติดต่อกับบรรณารักษ์เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ประเสริฐ สุวรรณเลิศ (2544) ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการสอนของครู/อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนการสอนของครู/อาจารย์และนักศึกษาจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ครู/อาจารย์ในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ครู/อาจารย์โดยรวมและจำแนกตามคณะวิชามีเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้าน 3 ด้านอยู่ในระดับดี สำหรับนักศึกษาพบว่า โดยรวมนักศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรมมีเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนโดยรวมและรายด้าน 1 ด้านอยู่ในระดับดี และมีเจตคติต่อด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นนักศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่มีเจตคติด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี และนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัันมีเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนโดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีเจตคติดีกว่านักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม และมีเจตคติด้านความรู้สึกดีกว่านักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ดวงสุดา พิมพ์อึ้ง (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยครูและบรรณารักษ์ รวมทั้งสิ้น 334 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมครูบรรณารักษ์มีส่วนร่วมในกระบวนการสอนของครูในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามลำดับขั้นตอนการสอนพบว่า ครูบรรณารักษ์ เห็นว่าตนมีส่วนร่วมในกระบวนการสอน ขั้นดำเนินการสอนในระดับมาก ส่วนขั้นตอนการวางแผน และขั้นประเมินผลครูบรรณารักษ์มีส่วนร่วมในกระบวนการสอน ในระดับปานกลาง ปัญหาการมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอน พบว่า ปัญหาที่ทั้งครูบรรณารักษ์และครู เห็นสอดคล้องกันคือขาดการวางแผนร่วมกันในขั้นเตรียมแผนการสอนในเนื้อหาวิชาที่สอนโดยใช้ห้องสมุด และห้องสมุดมีสถานไม่เพียงพอต่อการให้บริการครั้งละหลาย ๆ ห้องเรียน ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

นิตยา สุขศิริสันต์ (2535) ได้ศึกษาเรื่อง การสอนโดยใช้ห้องสมุดของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เพื่อศึกษาปริมาณการสอนและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ห้องสมุดของสาเหตุในการไม่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนประกอบการสอน ความสัมพันธ์กับปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุด และเปรียบเทียบความคิดเห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับน้อย กิจกรรมห้องสมุดที่อาจารย์โรงเรียนมัธยมไม่ได้ใช้ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ทางหมวดวิชาสามารถจัดได้เอง หมวดวิชา ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียนที่อาจารย์สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของอาจารย์ และอาจารย์ที่สังกัดหมวดวิชา ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียนต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน

วนิดา ซาติกิจอนันต์ (2536) ได้ศึกษา เรื่องการสอนโดยใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ว่าห้องสมุดได้รับรางวัลดีเด่น เพื่อศึกษาปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน สาเหตุของการใช้และไม่ใช้ห้องสมุดประกอบการสอน โดยจำแนกเฉพาะแต่ละกิจกรรม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดในระดับมาก ปานกลาง และน้อยกับกลุ่มวิชา ประสบการณ์ในการสอน และเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 262 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย กิจกรรมห้องสมุดที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาใช้ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ครูต้องพึ่งพาอาศัยวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดโรงเรียน และกิจกรรมห้องสมุดที่ครูไม่ใช้ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ครูสามารถจัดได้ด้วยตนเองหรือมอบหมายให้นักเรียนเป็นผู้จัดในชั้นเรียน สาเหตุที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนประกอบการเรียนการสอน คือต้องการให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น ห้องสมุดจัดเตรียมสิ่งพิมพ์ไว้ให้บริการ และต้องการฝึกให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สาเหตุที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนประกอบการเรียนการสอน คือ ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมด้วยตนเองหรือกำหนดให้นักเรียนจัดในชั้นเรียนและห้องสมุดไม่ได้จัดกิจกรรมบางอย่าง และปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดในระดับมาก และระดับน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวิชา ประสบการณ์ในการสอน และเพศ

วันเพ็ญ พิชญวดี (2540) ได้ศึกษาถึงการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 40 คน ครูบรรณารักษ์จำนวน 40 คน ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 120 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 จำนวน 240 คน ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนด้านกาหนด

แผนงานและโครงการพัฒนาห้องสมุด ครูบรรณารักษ์เป็นผู้จัดทำแผนงาน/โครงการห้องสมุดและดำเนินการ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนและช่วยประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ด้านการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอน กำหนด กิจกรรมการเรียนให้นักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า โดยประสาน งานกับครูบรรณารักษ์ ครูบรรณารักษ์ให้บริการด้านส่งเสริมการใช้ห้องสมุด และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการใช้ห้องสมุด นักเรียนได้รับมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดและนำไปอภิปรายในชั้นเรียน ด้านสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน มีปัญหาด้านการขาดงบประมาณสนับสนุนเพื่อจัดหาวัสดุและหนังสือเข้าห้องสมุด

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนของครู ซึ่งครอบคลุมในเรื่องต่างๆ คือ วัตถุประสงค์ในการใช้พบว่า ครูส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อติดตามพัฒนาการสาขาวิชาที่สอน เพื่อใช้เป็นสถานที่สอนนักเรียน และเพื่อติดต่อบรรณารักษ์เกี่ยวกับการเรียนการสอน ทรรศการสารสนเทศที่ครูใช้ส่วนใหญ่ คือ วารสารและหนังสือพิมพ์ ปัญหาที่พบในการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนคือ ครูและบรรณารักษ์ขาดการวางแผนร่วมกันในขั้นเตรียมแผนการสอนในเนื้อหาวิชาที่สอนโดยใช้ห้องสมุด และในด้านสถานที่ พบว่า ห้องสมุดมีสถานที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการครั้งละหลายๆ ห้องเรียน ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 40 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ 14 แห่ง มีประชากร 926 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 26 แห่ง มีประชากร 3,247 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 4,173 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สุ่มจากจำนวนประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนโรงเรียนตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ จากจำนวน 14 แห่งให้ได้จำนวน 10 แห่ง และขนาดใหญ่พิเศษ จากจำนวน 26 แห่งให้ได้จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้น 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มครูจากโรงเรียน 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตาแบ่งชั้น (Quota random sampling) ตามตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ โดยสุ่มมากลุ่มสาระฯ ละ 3 คน รวม 8 กลุ่มสาระฯ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) คือ 354 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนของครูโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน การบริหารและกิจกรรมของห้องสมุดที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนได้

2. สัมภาษณ์ หัวหน้างานห้องสมุดเกี่ยวกับกิจกรรมของห้องสมุด และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องของการบริการและกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนว่า มีบริการและกิจกรรมอะไรบ้างที่มีความจำเป็นมากในการเรียนการสอน รวมทั้งสาเหตุในการใช้และไม่ใช้บริการและกิจกรรมเหล่านั้นด้วย

3. นำข้อมูลจากข้อที่ 1 และ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามได้ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วิชาที่สอน และประสบการณ์ในการสอน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูซึ่งถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูใช้สอนอันเกี่ยวเนื่องกับห้องสมุด หรือกิจกรรมการค้นคว้าเพื่อพัฒนาการสอนของครูอันเกี่ยวเนื่องกับห้องสมุด ซึ่งจะแจกแจงเป็นข้อๆ ให้ผู้ตอบตอบว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ มากน้อยเพียงใด โดยการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ใช้ในระดับมากที่สุด (5) ใช้ในระดับมาก (4) ใช้ในระดับปานกลาง (3) ใช้ในระดับน้อย (2) และใช้ในระดับน้อยที่สุด (1)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดในการสอน มีข้อคำถามที่แจกแจงเป็นประเด็นด้านความสำคัญ ด้านประโยชน์ ด้านผลที่เกิดขึ้น ฯลฯ ข้อคำถามจะมีทั้งที่เป็นข้อความทางบวกและทางลบ แล้วให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกต่อข้อคำถามนั้นๆ ว่าเห็นด้วยในระดับใด ในมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสภานิสิต เพื่อให้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนในข้อคำถาม โดยมีข้อเสนอแนะว่า การตั้งข้อคำถามควรตั้งให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการศึกษา รวมถึงแก้ไขคำศัพท์บางคำเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจข้อคำถามได้ชัดเจนแล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ได้แก่ 1) นางสุภาณี พัฒราช ตำแหน่งครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนทิวธาภิเศก 2) นายสุวิทย์ สว่างโรจน์ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา 3) นางพิมพ์พรณ เพ็ญศิริ ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชวินิตมัธยม 4) นางเพชรรัตดา เทพพิทักษ์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร 5) นางจุพวดี สุวรรณทาร์กษ ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนวัดราชบพิตร 6) นางนวรรตน์ กล้ายประยงค์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนสตรีวิทยา 7) นายชุมพล ผิวงาม ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruency - IOC) และตั้งเกณฑ์ว่าข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์คือ ข้อคำถามที่มีค่า IOC เกิน 0.5 ขึ้นไป พบว่าข้อคำถาม

ทุกข้อมีค่าเกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีคุณภาพใช้ได้ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการตัดข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการใช้คู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุด ออกเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และเพิ่มข้อคำถามตอนที่ 2 ในเรื่องการมอบหมายงานของครูโดยให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

6. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสภานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 - 3 จากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน ในช่วงวันที่ 27 มกราคม 2554 ถึง 30 มกราคม 2554 จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยตั้งค่าความเที่ยงไว้ไม่น้อยกว่า 0.75 และพบว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงเท่ากับ 0.98 ซึ่งแสดงว่าทุกข้อคำถามมีคุณภาพใช้ได้

8. นำแบบสอบถามและผลการหาค่าความเที่ยง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสภานิพนธ์แล้วปรับแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ และทำสำเนาแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปถึงผู้อำนวยการและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง รวมทั้งสิ้น 480 ชุด ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งนี้ เนื่องจากเพื่อไว้กรณีที่แบบสอบถามซึ่งได้รับกลับมาไม่สมบูรณ์ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 ถึง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2554 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 447 ชุด

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมา คัดเลือกเฉพาะฉบับที่ตอบสมบูรณ์ เป็นแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 439 ฉบับ ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ใน

ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie;& Morgan. 1970: 607 - 610)

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 439 ชุด มากำหนดรหัสการลงคะแนน พร้อมกรอกข้อมูลลงโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และแบบวัดเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู ที่เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบดังนี้

ตอบช่องมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ตอบช่องมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ตอบช่องปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ตอบช่องน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ตอบช่องน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

3.1 ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 8 – 11)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

3.3 ใช้ค่า t-test independent เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05

3.4 ใช้ค่า F-test เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.5 ใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์ผลคูณของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

การแปลผลค่าความสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ดังนี้ (Cohen, j.: online)

0.00 – 0.10	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับน้อยมากหรือไม่มีความสัมพันธ์กัน
0.11 – 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับน้อย
0.31 – 0.50	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง

0.51 – 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับมาก
0.71 – 0.90	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับมากที่สุด
0.91 – 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
a	แทน	ค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าที่มี b กำกับ
b	แทน	ค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าที่มี a กำกับ
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- เปรียบเทียบการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05
- เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05
- ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

		เพศ								รวม	
		ชาย				หญิง					
		ขนาดของโรงเรียน				ขนาดของโรงเรียน				รวม	
		ขนาดกลาง และขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่ พิเศษ		ขนาดกลาง และขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่ พิเศษ			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	21-30	9	2.05	21	4.78	34	7.74	34	7.74	98	22.31
	31-40	11	2.51	14	3.19	11	2.51	15	3.42	51	11.63
	41-50	17	3.87	6	1.37	47	10.71	30	6.83	100	22.78
	51-60	20	4.56	27	6.15	70	15.95	73	16.63	190	43.29
รวม		57	12.99	68	15.49	162	36.91	152	34.62	439	100.00
กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ภาษาไทย	1	0.23	3	0.68	27	6.15	25	5.69	56	12.76
	วิทยาศาสตร์	7	1.59	5	1.14	20	4.56	24	5.47	56	12.76
	คณิตศาสตร์	7	1.59	7	1.59	21	4.78	20	4.56	55	12.51
	สังคมศึกษา	7	1.59	9	2.05	20	4.56	10	2.27	56	12.76
	สุขศึกษาและพลศึกษา	13	2.96	22	5.01	13	2.96	6	1.37	54	12.30
	ภาษาต่างประเทศ	5	1.14	2	0.46	21	4.78	24	5.47	52	11.85
	ศิลปศึกษา	16	3.64	15	3.42	12	2.73	11	2.51	54	12.30
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	1	0.23	5	1.14	28	6.38	22	5.01	56	12.76	
รวม		57	12.97	68	15.49	162	36.90	152	34.64	439	100.00
ประสบการณ์ การสอน	1-10 ปี	19	4.33	29	6.61	41	9.34	49	11.16	138	31.44
	11-20 ปี	4	0.91	4	0.91	26	5.92	23	5.24	57	12.98
	มากกว่า 20 ปี	34	7.74	35	7.97	95	21.64	80	18.22	244	55.57
รวม		57	12.98	68	15.49	162	36.90	152	34.62	439	100.00
รวม		ชาย 125 28.48		หญิง 314 71.53		439 100.00					

จากตาราง 1 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่กับโรงเรียน

ขนาดใหญ่พิเศษในจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48.89 และ 50.11 ตามลำดับ) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.53) สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 11.85 – 12.76) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 55.57)

2. ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

รายการ	$\bar{x}$	S.D	แปลความ
1. สอนโดยนำนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าในระหว่างเรียน	2.76	1.06	ปานกลาง
2. กำหนดรายชื่อหนังสือในห้องสมุดให้นักเรียน ไปอ่านเพิ่มเติมนอกคาบเรียน	3.07	1.05	ปานกลาง
3. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป	3.58	0.85	มาก
4. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน ให้นักเรียน ไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง	3.36	0.94	ปานกลาง
5. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์	3.20	1.45	ปานกลาง
6. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสาร	3.09	0.96	ปานกลาง
7. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารหรือกฤตภาค	2.72	1.34	ปานกลาง
8. ใช้ประโยชน์จากเอกสารหลักสูตร คู่มือการสอนที่ห้องสมุด จัดเตรียมไว้ให้บริการ	3.19	0.96	ปานกลาง
9. ขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์เพื่อจัดทำ เอกสารประกอบการสอน	3.06	1.07	ปานกลาง
10. ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อ หนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ	3.25	0.98	ปานกลาง
11. ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.38	0.95	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
12. มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	3.20	1.01	ปานกลาง
13. ใช้บริการโสตทัศนวัสดุในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น รูปภาพ ลูกโลก แผนที่ ฟิล์มจำลอง	2.82	1.09	ปานกลาง
14. ใช้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น CD DVD CAI VCD	3.14	1.14	ปานกลาง
15. มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดในรายวิชาที่สอน	3.71	0.96	มาก
16. ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ	3.20	1.06	ปานกลาง
17. ให้ความร่วมมือกับห้องสมุด ในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ	3.57	0.93	มาก
18. ใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหาหนังสือโสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาตรงกับรายวิชาที่สอน เป็นต้น	3.13	0.97	ปานกลาง
19. ขอคำแนะนำในการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด	3.18	0.99	ปานกลาง
20. ขอคำแนะนำในการหาข้อมูล หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน	3.25	0.98	ปานกลาง
รวม	3.19	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ คือ มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดในรายวิชาที่สอน ($\bar{X}=3.71$) กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ($\bar{X}=3.58$) ให้ความร่วมมือกับห้องสมุด ในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ ($\bar{X} =3.57$) นอกนั้นมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ในระดับ 3.25 ขึ้นไป มีทั้งหมด 4 ข้อ ตามลำดับ คือ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X}=3.38$) กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจาก

หนังสืออ้างอิง ($\bar{X}=3.36$) ข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ ($\bar{X}=3.25$) ขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน ($\bar{X}=3.25$)

3. เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 3 - 5

ตาราง 3 เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการ	ขนาดกลางและขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สอนโดยนำนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้า ในระหว่างเรียน	2.98	1.08	2.54	0.99	4.50*
2. กำหนดรายชื่อหนังสือในห้องสมุดให้นักเรียน ไปอ่านเพิ่มเติมนอกคาบเรียน	3.23	1.01	2.90	1.06	3.45*
3. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป	3.65	0.82	3.50	0.85	1.84
4. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง	3.49	0.90	3.23	0.97	2.83*
5. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์	3.38	1.01	3.02	1.04	3.57*
6. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสาร	3.32	0.93	2.86	0.94	5.17*
7. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารหรือกฤตภาค	2.95	1.03	2.48	1.55	3.74*
8. ใช้ประโยชน์จากเอกสารหลักสูตร คู่มือการสอน ที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้บริการ	3.44	0.89	2.93	0.96	5.79*
9. ขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์ เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอน	3.28	1.06	2.84	1.02	4.39*
10. ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอน จากรายชื่อหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ	3.41	0.93	3.09	0.99	3.43*
11. ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน	3.60	0.90	3.16	0.94	4.89*

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	ขนาดกลางและขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	3.44	0.93	2.96	1.04	5.14*
13. ใช้บริการโสตทัศนวัสดุในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น รูปภาพ ลูกโลก แผนภูมิ หุ่นจำลอง	3.02	1.08	2.62	1.05	3.92*
14. ใช้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น CD DVD CAI VCD	3.30	1.13	2.99	1.14	2.87*
15. มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดในรายวิชาที่สอน	3.81	0.93	3.60	0.98	2.28*
16. ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ	3.37	1.02	3.02	1.07	3.47*
17. ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ	3.75	0.82	3.39	0.99	4.11*
18. ใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือแผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นหาข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหาหนังสือ โสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาตรงกับรายวิชาที่สอน เป็นต้น	3.35	0.92	2.91	0.96	4.81*
19. ขอคำแนะนำในการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด	3.36	0.96	3.00	0.97	3.90*
20. ขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นหาเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน	3.40	0.94	3.10	1.00	3.24*
รวม	3.38	0.69	3.01	0.68	5.63*

$$t_{(.05; df 439)} = 1.96$$

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการใช้สูง ($\bar{X}$ ตั้งแต่ 3.60 ขึ้นไป) และมีการใช้แตกต่างกันที่น่าสนใจมี 4 ข้อ คือ ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณ

การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษในเรื่อง มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน ($\bar{X}=3.81$) ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ ($\bar{X}=3.75$) กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ($\bar{X}=3.65$) ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน ($\bar{X}=3.60$)

ตาราง 4 เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

รายการ	$\bar{X}$	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	F
		ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	ภาษาต่างประเทศ	ศิลปะ	
1. สอนโดยนำนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าในระหว่างเรียน	$\bar{X}$ 2.98	2.61	2.38	2.89	2.96	2.63	2.69	2.91	2.28
2. กำหนดรายชื่อหนังสือในห้องสมุดให้นักเรียนไปอ่านเพิ่มเติมนอกคาบเรียน	$\bar{X}$ 3.36	3.11	2.78	3.27	3.22	3.08	2.87	2.84	2.36
3. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป	$\bar{X}$ 3.68	3.71	3.27	3.77	3.61	3.58	3.56	3.45	1.99
4. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง	$\bar{X}$ 3.46	3.55	3.15	3.52	3.50	3.23	3.22	3.25	1.68
5. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$ 3.55 ^b	3.04	2.58 ^b	3.64 ^a	3.54 ^b	3.17	2.94	3.14	7.24*
6. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสาร	$\bar{X}$ 3.29	3.04	2.64 ^b	3.38 ^a	3.17	3.23	3.00	3.02	3.26*
7. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารหรือกฤตภาค	$\bar{X}$ 2.68	2.68	2.40 ^b	3.39 ^a	2.78	2.75	2.43 ^b	2.63	2.99*
8. ใช้ประโยชน์จากเอกสารหลักสูตรคู่มือการสอนที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้บริการ	$\bar{X}$ 3.29	3.29	2.96	3.41	3.24	3.19	2.98	3.13	1.45

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ		กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	F
		ภาษา ไทย	วิทย์ฯ	คณิตฯ	สังคมฯ	สุขฯ	ภาษาฯ	ศิลปะฯ	การงานฯ	
9. ขอความช่วยเหลือในการค้นคว้า จากบรรณารักษ์เพื่อจัดทำเอกสาร ประกอบการสอน	$\bar{X}$	3.13	2.96	2.75	3.45	3.17	2.92	2.87	3.21	2.50
10. ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับ กลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อ หนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ	$\bar{X}$	3.30	3.34	3.11	3.46	3.44	3.12	2.94	3.29	1.88
11. ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของ ห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	$\bar{X}$	3.61	3.39	3.24	3.45	3.57	3.15	3.28	3.36	1.54
12. มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับ บรรณารักษ์ในการคัดเลือก หนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{X}$	3.32	3.18	2.84	3.21	3.37	3.21	3.17	3.30	1.45
13. ใช้บริการโสตทัศนวัสดุใน ห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ในรายวิชาที่สอน เช่น รูปภาพ ลูกโลก แผนภูมิ หุ่นจำลอง	$\bar{X}$	2.93	2.75	2.76	3.09	3.00	2.69	2.59	2.75	1.32
14. ใช้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชา ที่สอน เช่น CD DVD CAI VCD	$\bar{X}$	2.93	3.29	3.05	3.32	3.31	3.08	3.00	3.14	0.97
15. มอบหมายงานให้นักเรียนไป สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน	$\bar{X}$	3.89	3.89	3.38 ^b	3.86 ^a	3.93	3.81	3.39 ^b	3.52	3.46*
16. ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ	$\bar{X}$	3.36	3.04	2.87	3.48	3.37	3.15	2.93	3.36	2.65
17. ให้ความร่วมมือกับห้องสมุด ในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการ ในโอกาสต่างๆ	$\bar{X}$	3.71	3.38	3.22	3.57	3.76	3.71	3.74	3.52	2.51
18. ใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการ ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหา หนังสือ โสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหา ตรงกับรายวิชาที่สอน เป็นต้น	$\bar{X}$	3.23	3.00	2.95	3.29	3.43	3.08	2.94	3.13	1.78

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ		กลุ่ม ภาษา ไทย	กลุ่ม วิทย์ฯ	กลุ่ม คณิตฯ	กลุ่ม สังคมฯ	กลุ่ม สุขฯ	กลุ่ม ภาษาฯ	กลุ่ม ศิลปะฯ	กลุ่ม การงานฯ	F
19. ขอคำแนะนำในการใช้บริการ ต่างๆ ของห้องสมุด	$\bar{X}$	3.41	3.00	3.04	3.41	3.48	3.00	2.91	3.18	2.98
20. ขอคำแนะนำในการหาข้อมูล หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่ง อื่นๆ นอกโรงเรียน	$\bar{X}$	3.18	3.14	3.11	3.43	3.54	3.27	3.07	3.27	1.48
รวม	$\bar{X}$	3.31	3.17	2.92 ^b	3.41 ^a	3.37	3.15	3.03 ^b	3.17	3.20*

$$F_{(.05; df 7,431)} = 2.03$$

a ใช้กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าที่มี b กำกับ

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ ไม่พบความแตกต่าง จึงนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ LSD พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ ศาสตร์และวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปะศึกษา และคณิตศาสตร์

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความแตกต่างดังนี้

ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ ศาสตร์และวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์มากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสุขศึกษา

ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ ศาสตร์และวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสารมากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์

ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ ศาสตร์และวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารและหรือกฤตภาคมากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปะศึกษา และคณิตศาสตร์

ส่วนในเรื่อง การมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ไม่พบความแตกต่าง จึงนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ LSD พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปะศึกษา และคณิตศาสตร์

ตาราง 5 เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

รายการ		1-10 ปี	11-20 ปี	มากกว่า 20 ปี	F
1. สอนโดยนำนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้า ในระหว่างเรียน	$\bar{X}$	2.63	2.74	2.84	1.68
2. กำหนดรายชื่อหนังสือในห้องสมุดให้นักเรียน ไปอ่านเพิ่มเติมนอกคาบเรียน	$\bar{X}$	2.99	3.09	3.11	0.60
3. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป	$\bar{X}$	3.70	3.47	3.53	2.30*
4. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง	$\bar{X}$	3.40	3.33	3.35	0.16
5. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$	3.15	3.18	3.24	0.32
6. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสาร	$\bar{X}$	3.02	3.32	3.08	1.94
7. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารหรือกฤตภาค	$\bar{X}$	2.59	2.79	2.77	0.85
8. ใช้ประโยชน์จากเอกสารหลักสูตร คู่มือการสอน ที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้ให้บริการ	$\bar{X}$	3.18	3.16	3.20	0.41
9. ขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์ เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอน	$\bar{X}$	2.90	2.96	3.17	3.19*
10. ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอน จากรายชื่อหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ	$\bar{X}$	3.23	3.12	3.30	0.78
11. ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตร	$\bar{X}$	3.30	3.32	3.45	1.27

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ		1-10 ปี	11-20 ปี	มากกว่า 20 ปี	F
12. มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการ คัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{X}$	2.82 ^b	3.33 ^a	3.39 ^a	15.25*
13. ใช้บริการโสตทัศนวัสดุในห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น รูปภาพ ลูกโลก แผนที่ ทุนจำลอง	$\bar{X}$	2.73	2.89	2.86	0.73
14. ใช้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ในรายวิชาที่สอน เช่น CD DVD CAI VCD	$\bar{X}$	3.09	3.25	3.15	0.40
15. มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ตในห้องสมุดในรายวิชาที่สอน	$\bar{X}$	3.74	3.60	3.72	0.47
16. ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้น ข้อมูลที่ต้องการ	$\bar{X}$	2.98	3.18	3.32	4.77*
17. ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรม และนิทรรศการในโอกาสต่างๆ	$\bar{X}$	3.35 ^b	3.51	3.72 ^a	7.35*
18. ใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหาหนังสือ โสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหา ตรงกับรายวิชาที่สอน เป็นต้น	$\bar{X}$	2.96	3.16	3.22	3.37*
19. ขอคำแนะนำในการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด	$\bar{X}$	3.09	3.00	3.27	2.54*
20. ขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้า เพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน	$\bar{X}$	3.19	2.95 ^b	3.36 ^a	4.46*
รวมทั้งสิ้น	$\bar{X}$	3.10	3.17	3.25	2.00

$$F_{(.05; df 7, 431)} = 2.03$$

a ใช้กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าที่มี b กำกับ

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีปริมาณการใช้
ห้องสมุดประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความแตกต่างดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี มีการใช้ในเรื่องการมีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1-10 ปี

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการใช้ในเรื่อง การให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน 1-10 ปี

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการใช้ในเรื่อง การขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี

ส่วนในเรื่องการขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ การใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหาหนังสือ สื่อทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาตรงกับรายวิชาที่สอน การขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์ เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอน การขอคำแนะนำในการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

4. เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

เจตคติ	$\bar{x}$	S.D	แปลความ
รวม	3.68	0.48	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 7 - 9

ตาราง 7 เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

เจตคติ	ขนาดกลางและขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
รวม	3.73	0.52	3.63	0.44	2.11*

$$t_{(.05; df 439)} = 1.96$$

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ที่ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ

ตาราง 8 เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

เจตคติ	$\bar{x}$	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	F	
		ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์	คณิตฯ	สังคมฯ	สุขฯ	ภาษาฯ	ศิลปะฯ		การงานฯ
รวม	$\bar{x}$	3.66	3.70	3.53 ^b	3.89 ^a	3.75	3.63	3.61	3.64	2.84*

$$F_{(.05; df 7, 431)} = 2.03$$

a ใช้กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าที่มี b กำกับ

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ที่กลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 5

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ตาราง 9 เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

เจตคติ		1-10 ปี	11-20 ปี	มากกว่า 20 ปี	F
รวม	$\bar{x}$	3.64	3.56 ^b	3.73 ^a	3.32*

$$F_{(.05; df 7, 431)} = 2.03$$

a ใช้กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าที่มี b กำกับ

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 6

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 11 – 20 ปี

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 (N=439)

r_{xy}	การใช้ห้องสมุดประกอบการสอน
	(r_{xy})
เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน	0.602*

$$r_{xy} (.05; N=439) = 0.088$$

จากตาราง 10 แสดงว่า การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 7 และมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพ-มหานคร เขต 1 สรุปผลได้ตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสิทธิภาพในการสอน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
4. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
2. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่างกันมีปริมาณการสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
4. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน

5. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
6. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน
7. การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 40 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ 14 แห่ง มีประชากร 926 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 26 แห่ง มีประชากร 3,247 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 4,173 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สุ่มจากจำนวนประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มจำนวนโรงเรียนตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ จากจำนวน 14 แห่งให้ได้จำนวน 10 แห่ง และขนาดใหญ่พิเศษ จากจำนวน 26 แห่งให้ได้จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้น 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มครูจากโรงเรียน 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตาแบ่งชั้น (Quota random sampling) ตามตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ โดยสุ่มมากกลุ่มสาระฯ ละ 3 คน รวม 8 กลุ่มสาระฯ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) คือ 354 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู ข้อคำถามจะมีทั้งที่เป็นข้อความทางบวกและทางลบ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 ในการส่งแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 480 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการแจกและเก็บแบบสอบถามคืน ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 ถึง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2554 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 447 ชุด เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 439 ชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 439 ชุด มากำหนดรหัสพร้อมกรอกข้อมูลลงโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for Social Science) และคำนวณค่าสถิติดังนี้

5.1 หาค่าร้อยละ สถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

5.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปริมาณการใช้ห้องสมุด เจตคติต่อการใช้อห้องสมุด ประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปริมาณการใช้ห้องสมุด และเจตคติต่อการใช้อห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามตัวแปร ขนาดของโรงเรียนวิเคราะห์ด้วยค่า t-test independent สำหรับตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์ด้วยค่า F-test โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05

5.4 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้อห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติสหสัมพันธ์ผลคูณของเพียร์สัน (Pearson Product Moment)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48.89 และ 50.11 ตามลำดับ) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.53) สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 11.85 – 12.76) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 55.57)

2. ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ คือ มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ให้ความร่วมมือกับห้องสมุด ในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ นอกจากนี้มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีการใช้ในระดับ 3.25 ขึ้นไป มีทั้งหมด 4 ข้อ คือ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง ข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ ขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน

3. เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า

3.1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการใช้สูง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.60 ขึ้นไป) และมีการใช้แตกต่างกันที่น่าสนใจ มี 4 ข้อ คือ ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษในเรื่อง มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน ให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรม และนิทรรศการในโอกาสต่างๆ กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน

3.2 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ ไม่พบความแตกต่าง จึงนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ LSD พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความแตกต่างดังนี้

ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่

เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์มากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสุขศึกษา

ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสารมากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์

ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารและหรือกฤตภาคมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์

ส่วนในเรื่อง การมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ที่ไม่พบความแตกต่างจึงนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ LSD พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์

3.3 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระฯ แตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความแตกต่างดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี มีการใช้ในเรื่องมีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1-10 ปี

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการใช้ในเรื่อง การให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน 1-10 ปี

ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการใช้ในเรื่อง การขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี

ส่วนหัวข้อการขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ การใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหาหนังสือ โสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาตรงกับรายวิชาที่สอน เป็นต้น การขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์ เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอน การขอคำแนะนำในการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ไม่พบความแตกต่าง

4. เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า

ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า

5.1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ

5.2 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่กลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5.3 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 11 – 20 ปี

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่มีอายุมาก คือ 51-60 ปี และมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป จึงเคยชินกับการสอนในรูปแบบเดิม คือการบรรยายในชั้นเรียนโดยใช้หนังสือเรียนและเอกสารที่ครูมีอยู่เพื่อใช้ประกอบการสอน

เป็นหลัก กอปรกับหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษากำหนดเนื้อหาให้นักเรียนต้องเรียนมาก และมีเวลา
 รายคาบเรียนเป็นตัวบังคับจึงทำให้ครูผู้สอนเป็นกังวลว่าจะสอนไม่ทันจึงไม่จัดกิจกรรมที่จะใช้ห้องสมุด
 เพื่อประกอบการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุวรรณ จันทราศรี (2541) ที่พบว่า ทรัพยากร
 สารสนเทศที่ครูผู้สอนใช้ส่วนหนึ่งมาจาก ทรัพยากรสารสนเทศที่ตนเองมีอยู่ใช้ความรู้ความจำเดิมของ
 ตนเอง และใช้การพูดคุยปรึกษากับผู้อื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในระดับมาก
 ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว และ
 สามารถใช้ได้บ่อยตามความต้องการโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะใน
 การสืบค้นข้อมูลอีกด้วย ส่วนในเรื่องการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษา
 ค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ยังไม่สะดวกที่จะนำนักเรียนไปเข้า
 ใช้ห้องสมุดในคาบเรียน เนื่องจากจะทำให้สอนไม่ทันตามที่หลักสูตรกำหนด จึงใช้วิธีสั่งงานหรือ
 มอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด และยังเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักความ
 รับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลาเรียน จากงานที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน
 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา ชาตกิจอนันต์ (2536) ที่พบว่า สาเหตุที่ครูโรงเรียนประถมศึกษา
 ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนประกอบการเรียนการสอน คือ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง
 ขึ้น ห้องสมุดจัดเตรียมสิ่งพิมพ์ไว้ให้บริการ และต้องการฝึกให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ส่วนเรื่องการให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาส
 ต่างๆ นั้น ครูใช้ในระดับมาก อาจเป็นเพราะรูปแบบของกิจกรรมและนิทรรศการที่ห้องสมุดจัดขึ้น
 ส่วนใหญ่ มีประเด็นที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา
 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เช่น กิจกรรมและนิทรรศการวันสำคัญ หรือเหตุการณ์สำคัญต่างๆ
 เป็นต้น และครูบรรณารักษ์สามารถช่วยเหลือในการค้นหาและการจัดเตรียมข้อมูลที่จะให้นำเสนอ
 ได้เป็นอย่างดี สามารถลดภาระงานของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ลงได้บ้าง และทำให้การ
 ปฏิบัติงานของครูผู้สอนสะดวกมากยิ่งขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงมักให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ
 ต่างๆ และส่งเสริมโดยจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและนิทรรศการต่างๆ ที่ห้องสมุดได้จัดขึ้น
 ในระดับมาก

ครูมีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้ทรัพยากร
 สารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะครูต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษา จึงทำให้ครูต้องใช้ทรัพยากร
 สารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่ตนเองสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของวณิตา
 ชาตกิจอนันต์ (2536) ที่พบว่า ครูผู้สอนได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงาน
 ในวิชาของตน ประมาณภาคเรียนละ 6-10 ครั้ง ส่วนเรื่องกำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน
 ให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง มีการใช้ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะ
 พิเศษของหนังสืออ้างอิง โดยเฉพาะพจนานุกรม สารานุกรม และแผนที่ เป็นต้น เป็นหนังสือที่ให้

ข้อมูลเกี่ยวกับความหมาย ที่ตั้ง และเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นข้อมูลพื้นฐาน จึงสามารถใช้เวลาในการอ่านค้นคว้า หรือค้นหาส่วนที่ต้องการได้โดยที่ไม่ต้องอ่านทั้งเล่มก็สามารถตอบโจทย์ของครูผู้สอนที่มักกำหนดกิจกรรมเพียงแค่หัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่ตนเองสอนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วนิตา ซาติกัจจนันต์ (2536) ที่พบว่า ครูบรรณารักษ์จัดบริการแก่ครูผู้สอนและนักเรียน ในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ใช้สารานุกรมสำหรับเยาวชน และหนังสืออ้างอิงอื่นๆ ในห้องสมุด

ลำดับต่อมา ครูมีการติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ และการขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมักต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีตรงกับเนื้อหาวิชาที่ตนสอน การได้รับข้อมูลรายชื่อหนังสือใหม่ที่ตรงหรือใกล้เคียงกับสาขาวิชาที่สอนจึงเป็นสิ่งที่ดีสำหรับครู นอกจากนี้ทรัพยากรสารสนเทศบางอย่างไม่มีให้บริการในห้องสมุดโรงเรียนแต่ครูมีความต้องการใช้ เช่น งานวิจัยทางการศึกษาจากสถาบันต่างๆ ที่ครูต้องการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการทำผลงานทางวิชาการ หรือเอกสารและข้อมูลเฉพาะทางต่างๆ จากห้องสมุดเฉพาะที่ครูต้องการใช้เพื่อนำไปจัดเอกสารประกอบการสอน จึงทำให้ครูสนใจที่จะขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียนจากบรรณารักษ์

3. เปรียบเทียบปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน การให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยสังเกตได้จากการจัดลำดับผลการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2552 พบว่า เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนเก่งต่อเนื่องกันถึง 5 ปี (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2553: ออนไลน์) ซึ่งจากคะแนนผลการสอบ O-NET นี้เอง ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ต้องหาวิธีการที่จะนำมาปรับกลยุทธ์ในการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น วิธีการที่ครูนิยมใช้มากที่สุดก็คือ การมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอน เพราะนอกจากจะทำให้ได้ข้อมูล

ที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว ใช้งานง่าย สามารถใช้ได้บ่อยตามความต้องการโดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ อีกทั้งเป็นการฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งครูผู้สอนมุ่งหวังให้นักเรียนมีความสามารถและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล และเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3) นอกจากนี้การให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากนิทรรศการและกิจกรรมที่ครูกับห้องสมุดร่วมมือกันจัดขึ้นก็เป็นวิธีสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำได้ง่ายและนักเรียนให้ความสนใจ เพราะเนื้อหาของกิจกรรมและนิทรรศการดังกล่าวจะเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ จึงเป็นการทบทวนเนื้อหาหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ พิชญวดี (2540) ที่พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและช่วยประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด รวมถึงการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุด (กาญจนา เดชดี; ปิยะพร ดาวกระจ่าง; และสุภา ไม้สัก. 2554: สัมภาษณ์) พบว่า วิธีการหนึ่งที่ครูผู้สอนนิยมใช้คือ การกำหนดหัวข้อเรื่องให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไปภายในห้องสมุด เพราะจะทำให้นักเรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่เรียนมากกว่าการอ่านจากหนังสือเรียนหรือฟังครูบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉินันท์ พลเวียงพล (2543) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติมมากที่สุด รวมถึงการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นวิธีการที่ครูผู้สอนนิยมนำมาใช้อีกวิธีหนึ่งด้วย (ประยูร แถมจ่อหอย; บุษยารัตน์ สืบยุบล; และ อาจารย์ยา สาลีผลิน. 2554: สัมภาษณ์)

3.2 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ ไม่พบความแตกต่าง จึงนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ LSD พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์ และศิลปศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของวิชาในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรมที่ศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของโลกในยุคปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลและเหตุการณ์ต่างๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตลอดจนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีเหตุผล จึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าจากทรัพยากรสารสนเทศหลายประเภทด้วยกัน จึงทำให้เป็นกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรมมีการใช้มากกว่ากลุ่มสาระฯ อื่นๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์ ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรมมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย กลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระฯ สุขศึกษา และพลศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่สะท้อนประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม และเป็นสิ่งพิมพ์ที่สามารถหาอ่านได้ง่าย และภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่เข้าใจ

ได้ง่ายไม่ได้เน้นหนักเนื้อหาทางวิชาการมากเกินไป เมื่อนักเรียนอ่านแล้วจะสามารถสรุปประเด็นและนำมาใช้ประโยชน์ได้เลย หนังสือพิมพ์จึงเป็นสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมสำหรับการใช้อ่านเพิ่มเติม อีกทั้งมีหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมากกว่า กลุ่มสาระฯ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สุขศึกษา และพลศึกษา ที่ธรรมชาติของเนื้อหาจะเป็นทฤษฎีที่เป็นความจริง และการค้นพบทฤษฎีใหม่ๆ ซึ่งจะเผยแพร่ในสื่อรูปแบบอื่นๆ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสารการวิจัย เป็นต้น จึงใช้ในปริมาณที่น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ พิชญาวิติน (2540) ที่พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์จากห้องสมุดเพื่อหาข่าวประจำวันมานำเสนอในชั้นเรียน

ลำดับต่อมา ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสาร มากกว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์ อาจเป็นเพราะกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อใช้ประกอบการเรียน สิ่งพิมพ์ประเภทวารสารจึงสนองตอบความต้องการได้ดีที่สุด แต่ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เน้นในเรื่องของการคิดคำนวณ การใช้ทฤษฎีมารองรับ การฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัดมากกว่าจึงใช้สิ่งพิมพ์ประเภทวารสารน้อยกว่า

ลำดับต่อมา ครูที่สอนในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารและหรือกฤตภาค มากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และกลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์ อาจเป็นเพราะลักษณะของวิชาที่แตกต่างกัน โดยที่เนื้อหาวิชาในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเนื้อหาความรู้ที่แน่นอนตายตัวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่มีในห้องสมุดได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจุลสารหรือกฤตภาคเป็นสิ่งพิมพ์อีกประเภทหนึ่งที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนได้เหมาะสมมากกว่า กลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์ ที่มีลักษณะเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นการคำนวณ และกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา ที่มีลักษณะเนื้อหาวิชามุ่งเน้นทางด้านปฏิบัติมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ พิชญาวิติน (2540) ที่พบว่า กลุ่มวิชาที่ครูผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนเข้าศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ส่วนในเรื่อง การมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุด ในรายวิชาที่สอน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ไม่พบความแตกต่างจึงนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ LSD พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการใช้ในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่สอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับหัวข้อและเนื้อหาวิชาในกลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มากกว่ากลุ่มสาระฯ ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์ ที่มุ่งเน้นในด้านการฝึกทักษะความชำนาญเป็นส่วนใหญ่

3.3 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1

ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระฯ แตกต่างกันมีปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากครูผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม ต่างก็มีเวลาในการเข้ามาใช้ห้องสมุดน้อย เพราะมีชั่วโมงสอนมากส่วนใหญ่อตั้งแต่ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดาชาติกิจอนันต์ (2536) ที่พบว่า ปริมาณการสอนโดยใช้ห้องสมุดของครูประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และระดับน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการสอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี และ 11-20 ปี มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1-10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่าย่อมเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ที่เกิดจากการสั่งสมมาเป็นเวลานาน จึงสามารถให้ความร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่าย่อมทำให้รู้จักหนังสือ และเห็นความเชื่อมโยงของเนื้อหาในรายวิชาที่สอน รู้ว่าสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับรายวิชาของตนเอง จึงสามารถให้คำแนะนำ หรือเสนอแนะหนังสือได้ตรงกับความต้องการของครูและนักเรียนได้มากกว่าบรรณารักษ์คัดเลือกหนังสือในสาขาวิชาต่างๆ เพียงคนเดียว

ลำดับต่อมา ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 1-10 ปี อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากจะรู้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน การดูแลชั้นเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าอีกทั้งครูที่มีประสบการณ์มากกว่าได้เห็นผลของการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะทราบว่ากิจกรรมใดจัดแล้วได้ประโยชน์กับเด็กจริงๆ เพราะได้มีโอกาสลองผิดลองถูกมามากแล้ว ครูที่พบปัญหามากกว่าจึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายรวมทั้งการให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ นั้น จะยังประโยชน์ให้กับครูผู้สอนเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุด (ประยูร แถมจอ-หอย; บุษยารัตน์ สืบยุบล; และสุภา ไม้สัก. 2554: สัมภาษณ์) พบว่า ครูผู้สอนยินดีให้ความร่วมมือกับห้องสมุดในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการในโอกาสต่างๆ เพราะครูผู้สอนในกลุ่มสาระฯ จะได้ลดภาระงานลงและยังได้ประโยชน์จากเนื้อหาของนิทรรศการไปใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองอีกด้วย

ลำดับสุดท้าย ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี มีการขอคำแนะนำในการหาข้อมูลหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดภายในโรงเรียนในกลุ่มสาระที่ตนเองสนใจจนครบถ้วนแล้ว และทรัพยากรสารสนเทศบางอย่างมีไม่เพียงพอที่จะต่อยอด หรือไม่มีให้บริการในห้องสมุดโรงเรียนแต่ครูมีความต้องการใช้ เช่น งานวิจัยทางการศึกษาจากสถาบันต่างๆ ที่ครูต้องการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการทำผลงานทางวิชาการ หรือเอกสารและข้อมูลเฉพาะทางต่างๆ จากห้องสมุดเฉพาะ ครูจึงต้องการหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ภายนอกเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและการทำผลงานทางวิชาการ

เพื่อเลื่อนวิทยฐานะของตนเอง แต่ไม่ทราบแหล่งจึงขอข้อมูลต่างๆ จากบรรณารักษ์มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุด (ประยูร แถมจ่อหอ; บุษยา รัตน์ สืบยุบล; และสุภา ไม้สัก. 2554: สัมภาษณ์) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มักจะขอให้บรรณารักษ์แนะนำแหล่งข้อมูลอื่นนอกห้องสมุด เช่น แหล่งค้นคว้าที่เกี่ยวกับงานวิจัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นต้น เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการของตนเอง

4. เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นโรงเรียนที่อยู่ในส่วนกลางที่ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนนำร่อง โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนแกนนำในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น โรงเรียนต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต โรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตร เป็นต้น ประกอบกับเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศอยู่หลายโรงเรียน ทางเขตพื้นที่จึงพยายามยกระดับมาตรฐานของการจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน และมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนภายในเขตพื้นที่ให้มีคุณภาพที่ใกล้เคียงกันให้มากที่สุด จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เกิดความตื่นตัวและต้องตั้งรับกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ และจากการพัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษาและการพัฒนาห้องสมุดจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

5.1 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น มีห้องสมุดกลุ่มสาระฯ ศูนย์สื่อฯ ของกลุ่มสาระฯ และนอกจากนี้ยังสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีที่เอื้อให้ครูผู้สอนแต่ละคนมากเพียงพอและทั่วถึง ทำให้ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องมาใช้วัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยี ที่เป็นของส่วนกลางที่จัดไว้ให้บริการในห้องสมุดโรงเรียนจึงทำให้ปริมาณการใช้น้อยลง ขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ครูยังคงต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีจากห้องสมุดของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อครูผู้สอนมีวิธีสอนโดยการใช้ห้องสมุดอย่างมีระบบมีความมุ่งหวังเพื่อจะให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้น โดยครูผู้สอนเข้าใช้ห้องสมุดบ่อยๆ และรู้จักใช้หนังสือประกอบการสอนและใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้มากขึ้น ย่อมจะส่งผลที่ดีต่อนักเรียนเพราะการที่ครูมาใช้ห้องสมุดบ่อยก็ย่อมรู้จักหนังสือ

มากขึ้น และสามารถชี้แนะหรือแนะนำแนวทางการศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนรักการค้นคว้า และมีเจตคติที่ดีต่อห้องสมุดหากนักเรียนใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ ย่อมทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

5.2 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สอนในกลุ่มสาระฯ ต่างๆ กันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างด้านเนื้อหาของแต่ละกลุ่มสาขาวิชา เช่น กลุ่มสาระฯ สังคมศึกษาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย มีธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่เน้นทักษะกระบวนการเพื่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี ทำให้ครูสามารถเข้ามาใช้และเรียนรู้ถึงบริการต่างๆ ที่ห้องสมุดจัดไว้ให้บริการอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อห้องสมุด ในขณะที่ครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ วิทยาศาสตร์ จะสอนโดยเน้นทางด้านปฏิบัติการทดลองเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูที่สอนในกลุ่มสาระฯ สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี มักจะสอนโดยเน้นการปฏิบัติจริง ด้วยความแตกต่างด้านเนื้อหาและสภาพแวดล้อมของแต่ละกลุ่มสาระฯ ดังกล่าว จึงทำให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระฯ มีความคิดเห็นและมุมมองเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดว่าจะมีบทบาทต่อการสอนของตนแตกต่างกัน ส่งผลให้ครูมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนที่ต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สุวรรณเลิศ (2544) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการสอนของครู/อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครู/อาจารย์ที่สอนในคณะวิชาต่างก็มีเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี

5.3 ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 11 – 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีประสบการณ์ในการสอนมากย่อมทำให้พบกับปัญหาต่างๆ ในเรื่องการเรียนการสอนที่มากขึ้นด้วย การแสวงหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นจำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและการใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งซึ่งครูผู้สอนนิยมใช้ กอปรกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องของการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ให้มีคุณภาพที่ทัดเทียมกับห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในโครงการห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 – 2551 และโครงการห้องสมุด 3D จากโครงการดังกล่าวทำให้ห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่จำนวน 11 แห่งได้รับการพัฒนาและได้รับรางวัลรับรองจึงมีผลทำให้เกิดปริมาณการใช้ห้องสมุดที่มากขึ้นตามไปด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุด

ประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน และมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการเข้าใช้ห้องสมุดบ่อยๆ และรู้จักใช้หนังสือประกอบการสอนและใช้ในการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น เมื่อมีการเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีตามมา เมื่อมีความรู้สึกแล้วก็จะเกิดการกระทำ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางในทางหนึ่ง ในการวิจัยนี้ เมื่อครูมีเจตคติที่ดีต่อห้องสมุด จึงทำให้เจตคตินั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนดังกล่าว คือเมื่อครูใช้ห้องสมุดมากก็ส่งผลให้มีเจตคติที่ดีต่อห้องสมุดมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

1.1 ควรจัดให้มีการประชุมครูเพื่อชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ห้องสมุด และเข้าใจในเนื้อหาของงานห้องสมุด และเน้นในเรื่องความจำเป็นของการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด ทั้งนี้ควรเสนอแนวความคิดและวิธีสอนแบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด และกำหนดนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนและการศึกษาค้นคว้า

1.2 ควรให้การสนับสนุนแก่ครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์ในการให้ความร่วมมือกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้นกว่าเดิม

1.3 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดรายวิชา การใช้ห้องสมุดให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

1.4 ควรแต่งตั้งหรือจัดให้ครูบรรณารักษ์ได้มีโอกาสในการทำงานร่วมกัน หรือมีโอกาสได้ปรึกษาร่วมกันในเรื่องของหลักสูตรเพื่อจะได้มีการช่วยเหลือกันในเรื่องการจัดเตรียมการสอน เช่น แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการฝ่ายวิชาการของโรงเรียน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะต่อครูผู้สอน

2.1 ครูควรสอนโดยการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนมากขึ้น ทั้งนี้โดยอาจแนะนำให้ นักเรียนมาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือครูผู้สอนหาข้อมูลที่ตรงกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอนไว้แจ้งให้นักเรียนทราบ

2.2 ครูควรให้ความร่วมมือแก่ห้องสมุดในโอกาสต่างๆ เช่น การให้ข้อมูลต่างๆ ช่วยปฏิบัติงานเป็นคณะกรรมการห้องสมุด หรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ครูควรเป็นแบบอย่างหรือช่วยกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ หรือเพื่อการศึกษาค้นคว้า

3. ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาอย่างละเอียด และให้ความร่วมมือแก่ครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และความต้องการของครูผู้สอน

3.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ห้องสมุดจัดทำและควรเน้นการให้บริการในเชิงรุกเพราะจะทำให้ครูผู้สอนสามารถเข้าถึงกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุดได้มากขึ้น

3.3 ควรมีการสำรวจความต้องการในด้านต่างๆ ของนักเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนางานต่อไป

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูผู้สอนต้องการให้ห้องสมุดจัดทำเพื่อประกอบการสอน

4.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนในรายวิชาการใช้ห้องสมุด และนักเรียนที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กาญจนา เดชดี. (2554, 30 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ.
- กุหลาบ ปั่นลายนาค. (2538). **การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จารุวรรณ จันทราศรี. (2541). **การใช้ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเพื่อประกอบการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงสุดา พิมพ์อึ้ง. (2546). **การมีส่วนร่วมของครูบรรณารักษ์ในกระบวนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร
- นาวา วงษ์พรม. (2542). **องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ศิริสุขสันต์. (2535). **การสอนโดยใช้ห้องสมุดของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล**. ปริญญาานิพนธ์ กศม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณิชนันท์ พลเวียงพล. (2543). **องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนอนุตรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- บุษกร เลิศวีระศิริกุล. (2553, มกราคม-มิถุนายน). **พลิกโฉมห้องสมุดโรงเรียนประถมให้เป็นแหล่งเรียนรู้แนวใหม่**. วารสารห้องสมุด. 54(1): 18-25.
- บุษยรัตน์ สืบยุบล. (2554, 25 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนโยธินบูรณะ.
- ประยูร แถมจ้อหอ. (2554, 23 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนสตรีวิทยา.

- ประเสริฐ สุวรรณเลิศ. (2544). **เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนการสอนของครู-อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม**. กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร
- ปราณี ทองคำ. (2539). **เครื่องมือวัดทางการศึกษา**. ปัตตานี: ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- ปิยะพร ดาวกระจ่าง. (2554, 25 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย.
- พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1**. (2548). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัลลิกา ถาวรกิจ. (2544, เมษายน). บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนและบรรณารักษ์ที่มีต่อครูวารสารการศึกษา. 24(7): 4-5.
- วนิดา ซาทิกจอนันต์. (2536). **การสอนโดยการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ห้องสมุดได้รับรางวัลดีเด่น**. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2544). **เจตคติ: แนวคิด วิธีการวัดและมาตรวัด**. กรุงเทพฯ: แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันเพ็ญ พิชญวสิน. (2540). **การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดแพร่**. กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). คำเฉลยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็ผิดพลาดได้. ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา. 18(3): 8-11.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.). (2553). **ระบบผลการสอบ O-NET**. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2554, จาก <http://www.niets.or.th/examweb/frlogin.aspx>
- สมจิต พรหมเทพ. (2542). **ห้องสมุดโรงเรียน**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2542). **พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า. (2546). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา ศรีสืบสาย. (2536, กุมภาพันธ์). การจัดห้องสมุดสำหรับครู. *ก้าวไกล*. 3(10): 68-69.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). *ระเบียบวิธีทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ:
เฟื่องฟ้า พรินติ้ง.
- สุภา ไม้สาก. (2554, 30 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์.
สุรางค์ โคว์วระกุล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550 – 2554**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2551). **ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายสารสนเทศ
เพื่อการบริหารและการสื่อสาร สำนักงานเขตฯ.
- อาจารย์ สาลิณ. (2554, 23 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย จารวี พักโพธิ์ ที่โรงเรียนสตรีวิทยา.
- Anderson, Della Marie Castro. (2001). **Assession Attitudes Toward Computer and
the Use of Internet Resources Among Undergraduate Microbiology Students**.
(Online). Retrieved November 3, 2010; from [http://www.lib.umi.com/dissertations/
fullcit/3013754](http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3013754).
- Cohen, J. (1988). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**. 2nd ed.
New Jersey: Lawrence Erlbaum. Retrieved April 21, 2010 from [http://www.
sportsci.org/esource/stats/effectmag.html](http://www.sportsci.org/esource/stats/effectmag.html)
- Jay, Hilda Louise. (1970). Increasing the Use of Secondary School Libraries as a
Teaching Tool. **Dissertation Abstract**. 31(November 1970): 2413A.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research
Activities. **Journal of Educational and Psychological Measurement**. 3: 607-610.
- Good Carter V. (1945). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-hill Inc.
- Petty, Richard E.; & Cacioppo, John T. (1982). **Attitudes and Persuasion: Classic and
Contemporary Approaches**. Iowa: Wm. C Brown.
- Rokeach, Milton. (1970). *Beliefs, Attitudes and Values*. San Francisco: Jossey Bass Inc.
- Russell, S. (2000). **Teachers and Librarians: Collaborative Relationships**. ERIC
Digest: [www. Ed.gov/database/ERIC Digests/ed 444605.html](http://www.Ed.gov/database/ERIC Digests/ed 444605.html). visit at 10/4/44

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การใช้ห้องสมุดประกอบการสอนและเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน
- ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของครู

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในแบบสอบถาม

ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน หมายถึง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ การใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนเพื่อประกอบการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ครูกำหนดให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดโรงเรียนในรายวิชาที่ครูสอน ครูให้นักเรียนไปยืมหนังสือจากห้องสมุด ครูพานักเรียนเข้าห้องสมุดกี่ครั้ง ในภาคเรียนที่ผ่านมา เป็นต้น

เจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของครูที่มีต่อประเด็นต่างๆ ในการใช้บริการห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนในรายวิชาที่สอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี

3. โรงเรียนที่ท่านสอนคือ .....

เขต.....จังหวัด กรุงเทพมหานคร

(ต่อ หน้า 2) →

4. ในปีการศึกษา 2553 โรงเรียนท่านมีนักเรียนทั้งหมด จำนวน ..... คน

5. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน คือ

- ปริญญาตรี (สาขา/วิชาเอก .....)
- ปริญญาโท (สาขา/วิชาเอก .....)
- ปริญญาเอก (สาขา/วิชาเอก .....)
- อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านสอน

☐ ภาษาไทย	☐ วิทยาศาสตร์
☐ คณิตศาสตร์	☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
☐ สุขศึกษาและพลศึกษา	☐ ภาษาต่างประเทศ
☐ ศิลปะศึกษา	☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

7. ประสบการณ์การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนอยู่ในปัจจุบัน

☐ 1 – 10 ปี	☐ 11 – 20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี	

ตอนที่ 2 ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน

คำชี้แจง ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาที่ท่านสอนโดยใช้ห้องสมุดประกอบการสอนในแต่ละข้อไปในปริมาณมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

รายการ	ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สอนโดยนำนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าในระหว่างเรียน.....					
2. กำหนดรายชื่อหนังสือในห้องสมุดให้นักเรียนไปอ่านเพิ่มเติม นอกคาบเรียน					
3. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือทั่วไป					
4. กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน ให้นักเรียน ไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสืออ้างอิง					
5. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์.....					
6. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากวารสาร.....					
7. กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียน ไปศึกษาเพิ่มเติมจากจุลสารหรือกฤตภาค					
8. ใช้ประโยชน์จากเอกสารหลักสูตร คู่มือการสอนที่ห้องสมุด จัดเตรียมไว้ให้บริการ.....					
9. ขอความช่วยเหลือในการค้นคว้าจากบรรณารักษ์เพื่อจัดทำ เอกสารประกอบการสอน.....					
10. ติดตามอ่านหนังสือที่ตรงกับกลุ่มสาระฯ ที่สอนจากรายชื่อ หนังสือใหม่ที่ห้องสมุดแจ้งให้ทราบ					

รายการ	ปริมาณการใช้ห้องสมุดประกอบการสอน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11. ใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
12. มีส่วนร่วมหรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด.....					
13. ใช้บริการโสตทัศนวัสดุในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น รูปภาพ ลูกโลก แผนภูมิ หุ่นจำลอง					
14. ใช้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน เช่น CD DVD CAI VCD.....					
15. มอบหมายงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดในรายวิชาที่ท่านสอน					
16. ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ					
17. ให้ความร่วมมือกับห้องสมุด ในการจัดกิจกรรม และนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ					
18. ใช้คู่มือการใช้ห้องสมุด (จุลสาร เอกสาร หรือ แผ่นพับ) เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นหาหนังสือโสตทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาตรงกับรายวิชาที่ท่านสอน เป็นต้น					
19. ขอคำแนะนำในการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด.....					
20. ขอคำแนะนำในการหาข้อมูล หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ นอกโรงเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้ห้องสมุดประกอบการสอนของคุณ

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วแสดงความคิดเห็นของท่านว่าเห็นด้วยอย่างไร

ต่อข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องด้านขวามือ ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก.....					
2. นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเองได้โดยครูไม่ต้องแนะนำรายชื่อหนังสือให้					
3. ห้องสมุดมีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศในกลุ่มสาระฯ ที่ท่านสอนเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า					
4. ห้องสมุดมีเอกสารประกอบการสอนในกลุ่มสาระฯ ที่ท่านสอนมากเพียงพอ.....					
5. รายวิชาที่ท่านสอนนักเรียนไม่จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด					
6. ท่านต้องขอความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำในการค้นคว้าหาข้อมูลจากบรรณารักษ์ เพราะท่านไม่เข้าใจวิธีการสืบค้น					
7. เมื่อท่านมีปัญหาในการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ท่านสามารถขอความช่วยเหลือ หรือขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ได้					
8. เมื่อท่านมีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ท่านสามารถขอความช่วยเหลือ หรือขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ได้					
9. การทำรายงานของนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในรายวิชาที่ท่านสอน					
10. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม มีความจำเป็นต่อการการสอนในรายวิชาของท่าน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11. ครูทุกคนควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด จะทำให้ห้องสมุดมีหนังสือที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และใช้ประโยชน์ได้สูงสุด					
12. ท่านได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากห้องสมุด.....					
13. โสตทัศนวัสดุ มีความจำเป็นต่อการสอนในรายวิชาของท่าน					
14. ห้องสมุดในยุคปัจจุบันควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต สำหรับครู					
15. ท่านมีหนังสือส่วนตัวเพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องใช้บริการจากห้องสมุด.....					
16. วารสารและหนังสือพิมพ์มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระฯ ที่ท่านสอน					
17. โสตทัศนวัสดุมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระฯ ที่ท่านสอน					
18. สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระฯ ที่ท่านสอน					
19. การให้ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารประกอบการสอนระหว่างครูผู้สอน และบรรณารักษ์ ย่อมทำให้เกิดการสอนที่ดี					
20. การนำนักเรียนมาใช้ห้องสมุดเป็นการส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองให้แก่นักเรียน.....					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน
นางจาร์วี พักโพธิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางจรรวี พักโพธิ์
วันเดือนปีเกิด	11 พฤศจิกายน 2514
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	137/23 หมู่1 หมู่บ้านอภิรัตน์ ถนนสุขาภิบาล ต.บางศรีเมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
สถานที่ทำงาน	ตำแหน่งครู ค.ศ.2 โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เลขที่ 69 ถนนศรีอยุธยา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ค.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2553	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

